ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար Թագաւորութ. ղրկուած 2 1/2 լիրա
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ, երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար գասը սակարկութեան կը լինի.

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

30 ՓԱՐԱՅ — ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ — 30 ՓԱՐԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրոյ համրու ծախքը խմբագրութեան վրայ է.
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պէտք ուղղուի. Կ. Պոլիս Պահճէ—Գափու. Ճէլալ Պէյ խան Թիւ 31 Մասիսի գրասենեակը.
Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր.
Զապուած նամակ, յօդուած, եւայլն ետ չեն տրուիր.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հեռագրական. — Խառն. — Ազգային լուրեր. — Եկեղեցական վիճակային ժողով. — Պատճէն երկրորդ հրաւիրագրի. — Թէ ինչպէս կը գտնեն զմեզ. — Թղթակցութիւն ի Ռուսահայոց. — Առեւտրական. — Ազգ. Հիւանդանոց. — Դրջաբերական Խիզանու Ըսուլմի. Ընկերութեան. — Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկ. — Թերթօն Մասիսի.

Կ. ՊՈԼԻՍ 21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գահիրէ 2 հոկտ.

Սնգլիական զօրաց ընդհ. հրամանատարութիւնը կը հերքէ կայարանին մէջ պատահած պայթման դէպքին վառօդամներուն վրայ պտըտած սրտայոյզ զրոյցները.

Լոնտրա 2 հոկտ.

Պ. Կլատսթոն պաշ անուլով անկողնոյ կը ծառայէ.

Լոնտրա 2 հոկտ.

Ռուսական Բոռոֆքս անուն շոգենաւին ծովառումբի մխերանոցին մէջ պայթում մը պատահելով 30 նաւաստի մեռան.

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

—=—

Կայսերական հրամանաւ՝

Կ. Պոլսոյ պատժական ատենի քննիչներէն Օսման Նուրի պէյ Քէօթահեայի նախագահ պատժական ատենին նախագահ անուանեցաւ.

Խարբերդի նախագահ ատենին ընդհ. դատախազի օգնական Օսման Ֆայիք էֆէնտի Պաղտատի նախագահ ատենին ընդհ. դատախազի օգնական անուանեցաւ.

Պաղտատի նախագահ ատենին ընդհ. դատախազի օգնական Ալի պէյ՝ Տիարպէքիրի նախագահ ատենին ընդհ. դատախազի օգնական անուանեցաւ.

—

Նախարարաց խորհուրդն երէկ յարտասովոր նիստ գումարեցաւ ի Բ. Դուռն ընդ նախագահութեամբ նախարարապետ Բարձր. Սայիտ փաշային. Սոյն գումարումէն յետոյ Նախարարապետ փաշան, արտաքին գործոց նախարարն, ինչպէս նաեւ իրենց խորհրդականներն Եըլտըզի կայսերական պալատը գընացին.

—

Մայրաքաղաքիս Ամերիկեան դեսպան Ուալլէյս զօրավարն, ինչպէս նաեւ Անգլիական եւ իտալական դեսպանատանց Ա. Թարգմաններն երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարար Սայիտ Պաշայի հետ.

—

Գերմանիոյ կայսրը, «Բրուսիոյ Թագին» պատուանշանը շնորհեց արտաքին գործոց նախարարութեան արարողապետ Խալահիմ պէյին.

—

Ռուսական դեսպանատան գինուորական կցորդ Պ. Ֆիլիբոֆ երէկ առաւօտ Օտեսայէն եկող Թղթաբեր շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ.

—

Շաբաթ առաւօտ Ալեքսանդրիայէն մայրաքաղաքս հասնող Ռուսական Օտեսա անուն շոգենաւին միջակային, որոյ վրայ երէկ տեղեկութիւն տուած էինք, հասարակաց ուշադրութիւնը գրաւած է. կայսերական կառավարութիւնն՝ հասարակաց ապահովութիւնն անվրդով պահելու եւ չարագործ անձանց Կ. Պոլիս մանելն արգիլելու նպատակաւ, որք անշուշտ Եգիպտոսի Անգլիական բանակին մէջ ծառայելու համար գրկուած գործաւորներուն վերադարձէն օգուտ պիտի քաղէին, որոնց որ Եգիպտոսէն եկող շոգենաւուց ուղեւորներն անխտիր Դարդանել ելնեն, ուր տեղական իշխանութիւնք պիտի հարցաքննէին զանոնք, եւ Անգլիական բանակին մէջ ծառայելու համար փորձեալ գործաւորք իրենց հայրենիքը պիտի դրկուէին, մինչդեռ միւսներն՝ այն է դատարկապորտ եւ չարագործ անձինք՝ պիտի արտաքսուէին Օսմ. հողէն. Հետեւապէս այս տնօրինութիւն լոկ ոստիկանութեան տնօրինութիւն մ՚էր առանց քաղաքական ամենափոքր խորհրդի. Այս միջոցիս մեծ պատասխանատուութիւն մը կը ծանրանայ, կըսէ Լըքուրբէս, Օսմ. կառավարութեան վրայ՝ հասարակաց բարեկարգութիւնը պահպանելու մասին, եւ այս նպատակաւ ձեռք առնուած ամեն բանաւոր միջոց պէտք է ապացոյց մը համարուի թէ Օսմ. իշխանութիւնք պատասխանատուութեան առիթ տալ չեն ուզեր.

—

Ոստիկանութեան վերատեսուչ Հաֆըզ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով խորհրդակցեցաւ Նախարարապետ Բարձր. Սայիտ փաշայի հետ.

—

Բաթանթի տրոց խնդիրը վերջապէս օրակարգն անցաւ, կըսէ Լա Թիւրքի, եւ յուսալի է որ այս անգամ լուծում մը գտնէ յօգուտ արդարութեան, տէրութեան գանձուն եւ Օսմ. արհեստաւորաց. Բաթանթի տրոց գործադրութիւնն, որ սկզբամբ ընդունուած եւ երկու տարիէ ի վեր վիճաբանութեան ենթարկուած է, ոչ եւս կրնայ յապաղիլ. Կայսերական կառավարութիւնն իւր ամենէն սրոյ եւ ամենէն դիւրաւ հաւաքելի հասոյթներն արհեստաւորաց թողած լինելով՝ ժամ առաջ իւր ուշադրութիւնն հասարակչռութեան վրայ խորհիլ, նկատողութեան առնլով իւր վարչական վերակազմութիւնն եւ մըտցուելիք բարենորոգումներն, որք ծախուց յաւելում մը կը պահանջեն. Մինչեւ ցարդ բաթանթի տուրքէն Օսմ. հպատակներէն միայն առնուեցաւ եւ օտարազգիք ազատ մընացին անկէ, եւ այս ալ անիրաւութիւն մ՚է բնիկ ժողովրդեան դէմ գործուած, առանց հաշուելու այն վնասը զոր տեղական արհեստք եւ Օսմ. վաճառականութիւնը կը կրեն.

—

Անցեալ շաբթու Օսմ. քոնսոլիտէն մինչեւ 14 ղրուշի եւ Եգիպտական միաձոյլ արժեթուղթն 78 ֆրանքի բարձրացան.

Երկաթուղեաց արժեթուղթերն ալ 61ի ֆրանքի ելան, ի մի բան, ամէն մ՚իվեր քոնսոլիտէներուն վըրայ 2 ֆրանքի եւ երկաթուղեաց վըրայ 10 ֆրանքի բարձրացում մը կը տեսնուի.

Այս բարւոքման պատճառն Օսմ. արժեթղթոց տոկոսներուն վճարման վերսկսումն է.

Նոյն ամսոյն մէջ Եգիպտական Միացեալն ալ 10 ֆրանք եւ Արտօնեալն ու նուազն 8 ֆրանք վրայ դրին. Արժան է դիտել թէ Անգլիական զէնուց յաջողութեան վրայ կեցած վստահութիւնը՝ մեր հրապարակին վրայ գիները բոլոր միւս հըրապարակաց գիներէն վեր պահեց միշտ.

Այս միջոցիս Անգլիական հըրապարակին վրայ Եգիպտական արժեթղթոց գիներն՝ յունիս 11ի ջարդերէն առաջ Ալեքսանդրիոյ պորսային գիներուն հասած է. բայց այն ժամանակէն ի վեր երկրին եւրոպական վիճակն յոյժ խառնաշփոթեալ է, եւ արդի գիներուն պատճառն ալ այն ընդհ. վստահութիւնը կը համարուի թէ Եւրոպական դրամատէրք պիտի օգնեն Եգիպտոսի.

Երէկ քոնսոլիտէն 14,18ի բացուեցաւ եւ 14,26ի գոցուեցաւ.

Եգիպտական Միացեալն ալ 77 1/2 ֆրանքի բացուեցաւ եւ 77 35ի գոցուեցաւ.

—

Իսթէքպ Լըքսբրէս կը ծանուցանէ թէ հոկտ. 11 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրը նաւային մրցում մը պիտի լինի Պէօյիւքտէրէի առջեւ.

—

Մայրաքաղաքիս Աւստրիական ընդհ. հիւպատոս Պ. Հան՝ երէկ մայրաքաղաքս հասաւ.

—

Երէկ Գարաքէօյի կամուրջին մօտ առագաստանաւ մը նաւակի մը զարնուելով կտոր կտոր ըրաւ զայն եւ մէջը գտնուող երեք անձինք ծովը թափեցան, բայց անմիջական օգնութեանց շնորհիւ կըրցան ազատիլ.

—

Նախընթաց օրը Բերա Սագըզ Աղաճի կողմն երկու անձ իրարու հետ վէճի բռնուելով, մին զմիւսը դանակով զարկաւ եւ ծանրապէս վիրաւորեց. Չարագործը փախած լինելով ոստիկանութեան կողմէ փութով կը փնտռուի.

—

Ոստիկանութիւնը Ղալաթիոյ կողմերը շրջող դատարկապորտ անձինքն հետզհետէ ձերբակալելով՝ ոստիկանութեան դուռը կը ղրկէ.

—

Ադրիանուպոլսոյ պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ նահանգապետ Գասըմ փաշայի վերջերս շինել տուած երկրագործական վարժարանին բացման հանդէսը կատարուեր է. Գասըմ փաշա, իւր խորհրդական Վասա Էֆէնտի եւ քաղաքին ... Նախկին առժամեայ միւշիր վէքիլ փաշա, ինչպէս նաեւ բոլոր քաղաքային, կրօնական եւ զինուորական պաշտօնատարք ներկայ գտնուեր են սոյն հանդիսին. Գաւառին երկրագործական վերատեսուչ Իբրամ էֆէնտի՝ նորեկ աշակերտները քընները ի ներկայութեան հանդիսականաց.

—

Ալեքսանդրիայէն սեպտ. 14/26 թուով հետեւեալը կը հեռագրեն եւրոպական լրագրաց.

«Խտիւ յայտարարութիւն մը հրատարակեց, որ կը ծանուցանէ թէ Արապի փաշա եւ եգիպտական բանակն, որ Արապիի հրամանաց կը հնազանդէր, երկրին աւերման պատճառ եղող ապստամբութեան առիթ եղած են, եւ թէ Անգլիա, որ եւրոպական եւ Սուէզի ջրանցքին մէջ առեւտրական մեծ շահեր ունի, իւր շահուց վտանգիլը տեսնելով պարտաւորուած է միջամտել.

«Թէվֆիք փաշա կը յայտարարէ թէ անգլիական զօրաց ընդհանուր հրամանատարին արտօնութիւն տըրւած է որ բարեկարգութիւնը վերահաստատելու եւ ապստամբները պատժելու գործին մէջ իբրեւ իւր փոխանորդը գործէ.

«Խտիւ Օսմանիէի առաջին կարգի պատուանշան ընծայեց անգլիական ընդհ. հիւպատոս Սըր Է. Մալէթի, որ զայն ընդունելու արտօնութիւն չէ ստացած տակաւին իւր կառավարութենէն»։

—

Սթանտարտ լրագրին Գահիրէի թղթակիցն հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ Արապիի յայտարարութեանց եւ կարծեաց վրայ, յորմէ հետէ բանտարկուած է.

«Արապի այսօր կը խոստովանի թէ ազգային կուսակցութեան հիմնադիրը մեծ սխալ մ՚էր, որ երկրին համար ցաւալի հետեւանքներ ունեցաւ. Արապի տեսնելով որ Անգլիացիք Եգիպտացի գերեաց հետ լաւ կերպով կը վարուին, կը յայտարարէ թէ Անգլիա մեծ ազգ մ՚է, որոյ հետ կռուելու անխոհեմութիւն ունեցաւ. Եգիպտոսի ապագայ բարեկարգութիւնը պահպանելու համար ձեռք առնուելիք յուսագոյն միջոցներուն վրայ խորհուրդ հարցուելով, Արապի պատասխանեց թէ պէտք է ամեն բանէ առաջ Եգիպտոսէն արտաքսել այն ամեն ազգեցիկ մարդիկն՝ որք ապստամբութեան մասնակցեցան, ապա թէ ոչ, անոնց վրէժխնդրական զգացումները վաղ կամ անագան պիտի պայթին. Եթէ անգամ մ՚Անգլիական զօրքը քաշուի, խռովութիւնք պիտի վերսկսին, ըսաւ. Արապի այժմ բնաւ վստահութիւն չունի եւրոպական ժողովոյ մը վրայ, եթէ Անգլիացիք երեսփոխանաց ընտրութեան համար նոր օրէնք մը չշինեն եւ ժողովին իրաւասութիւնները չճշդեն»։

—

Սէլանիկի Օսմ. զօրաց հրամանատար Ֆէրիք Հասան Ռասըմ փաշայէն պատերազմական պաշտօնատուն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ կայսերական զօրքը 15 հոգիէ բաղկացեալ աւազակաց հրոսախմբի մը վրայ յարձակելով, անոնցմէ երեքն սպաններ, եւ մնացեալները մինչեւ Պուլղարիոյ սահմանագլուխը հալածեր է.

—

Գահիրէի ոստիկանութեան վերատեսչը պաշտօնանկ եղեր է.

Սթանտարտ լրագրոյ տեղեկութեանց նայելով, այս իրողութիւն յոյժ աննպաստ տպաւորութիւն մ՚ըրեր է տեղացի ժողովրդեան վըրայ, որովհետեւ պաշտօնանկ վերատեսուչն է եղեր որ քաղաքին բարեկարգութիւնը պահեր է թըշնամութեանց բոլոր տեւողութեան ժամանակ.

—

Խտիւ Անգլիական ընդհ. հիւպատոս Պ. Մալէթի եւ իւր նախարարաց ուղեկցութեամբ Գահիրէ մտաւ. Անգլիական զօրաց ընդհ. հրամանատար Սըր Կարնէթ Ուոլսըլի եւ Քոնոթի դուքսը դիմաւորեցին զայն երկաթուղւոյն կայարանին մէջ. Պահապան զօրաց խումբեր կարգաւ շարուած էին կայարանին առջեւ եւ թնդանօթներ արձակուեցան, երբ Խտիւն կառախումբը կայարանն հասաւ. Խտիւ, Ուոլսըլի զօրավարը, Քոնոթի դուքսն եւ Պ. Մալէթ մէկ կառքի մէջ նստան Կէզիրէի պալատն երթալու համար. Փողոցները լի էին մարդկան բազմութեամբ եւ ճանբուն երկու կողմը զօրքեր շարուած էին. Բնակիչք ջերմ ընդունելութիւն մը ըրին Խտիւին. Բովանդակ քաղաքը դրօշակներով զարդարուած էր. Տեսնուեցաւ որ Արապիի համախոհներէն շատերն՝ իբրեւ ցոյց՝ իրենց տուները դրօշակներով զարդարած եւ իրենց հաւատարմութիւնը Խտիւին յայտնող խորհրդաւոր նշաններ կանգնած էին.

Գահիրէէն սեպտ. 13/25 թուով կը հեռագրեն առ Տէյլի Նիւս թէ Խտիւ Օսմանիէի պատուանշանին մեծ ժապաւէնը տուեր է Ուոլսլի զօրավարին. Խտիւ «Իսմայիլիա» անուն պալատը պիտի բնակի, բայց իւր ընդունելութիւնները Կէզիրէի պալատին մէջ պիտի ընէ, զոր նախորդ Խտիւ Իսմայիլ փաշան շինել տուած էր.

—

Եգիպտոսէն քաշուած եւ Անգլիական լրագրաց մէջ հրատարակուած հեռագրեր կը հաստատեն թէ Եգիպտոսի ներսերը բնիկ ժողովուրդը կը շարունակէ թշնամական ըզգացումներ ցուցնել Անգլիացւոց. Բոր—Սայիտի մէջ իսկ, ինչպէս կը պատմէ Տէյլի Նիւսի մէջ հրատարակեալ հեռագիր մը, Անգլիացիք մեծ դժուարութիւն կը կրեն իրենց մասնաւոր գործոց համար գործաւորներ գտնելու, եւ եթէ գործաւորներ ալ գտնեն, կրկին վարձ վըճարելու կը պարտաւորին, եւ շատ անգամ գործաւորք՝ առանց իրենց յանձնուած գործն աւարտելու՝ կ՚առնեն կը քալեն.

—

Խումբ մ՚Անգլիական հեծելազօրք Գահիրէի փողոցները պտըտելով ցոյց մ՚ըրեր են. Տէյլի Նիւսի Թղթակիցը կ՚ըսէ թէ այս ցոյցին նպատակը բնիկ ժողովրդեան բըռնած թշնամական դիրքին վրայ ազդեցութիւն բանեցնել էր. վասն զի բնիկները գրեթէ անհնարին կ՚ընեն եղեր որ անզէն եւրոպացի մը չուկան մտնէ արեւուն մարը մտնելէն յետոյ, եւ քանիցս քարկոծեր են զԱնգլիացիները.

—

Նախընթաց օրը զրոյց ելաւ թէ Զմիւռնիոյ մէջ մեծ հրդեհ մը ծագելով չուկայն ամբողջապէս այրեր է. Հեռագրաւ եկած նորագոյն տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ հրդեհն Այտընի երկաթուղւոյն կայարանին մօտ պատահեր է եւ միայն 11 խանութ ու խան մ՚այրեր են.

—

Ուոլսլի զօրավարը Գահիրէի մէջ յայտարարութիւն մը հրատարակելով խստիւ արգիլեց բնիկ ժողովրդեան որ ոգելից ըմպելիքներ չվաճառեն Անգլիական զօրաց, եւ միանգամայն սպառնացեր է խիստ պատիժներ տալ անոնց, եւ ստացուածքնին գրաւել, եթէ այս հրամանին դէմ գործեն.

—

Ուոլսլի զօրավարն Հնդկաստանի փոխարքային նամակ մը գրելով շնորհակալ եղեր է Մաքֆէրսըն զօրավարին հրամայած հնդկական զօրագունդին մատուցած ծառայութիւններէն.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—=—

Մեր այս աւուր թուով կը հրատարակենք եկեղեցական վիճակային ժողովոյ երէկի գումարման արդիւնքն. Ընթերցողք պիտի տեսնեն թէ մեր եկեղեցական Հարք նոր կրօնային Ատենին համար ընտրելեաց եռապատիկ ցուցակ մը պատրաստած են. Այս գործողութիւն հետաքրքրաշարժ կողմեր ունի. Այն եկեղեցականք, որք ներկայ գտնուած են երէկի նստին, իրարու միայն քուէ տուած են, իսկ որ եւ է պատճառաւ ժողովին ներկայ գտնուելու անկարող գտնուած եկեղեցականները դուրս ձգած են իրենց քուէներէն, թէեւ անոնց մէջ արժանաւոր ընտրելիներ կան կրօնային Ատենին համար. Այսպէս, իրենց հմտութեամբ, փորձառութեամբ եւ անձնական ազդեցութեամբ կրօնային Ատենի մը անդամակցութեան յայտնի արժանիք ունեցող եկեղեցականներ, որպիսի են Գեր. Խորէն Սրբազան, Տ. Յովհաննէս քահանայ Մկրեան, Տ. Յովհաննէս քահանայ Հիւնքեարպէյէնտեան, եւ այլն, դուրս թողուած են, եւ առաջին քուէներն տրուած են ամօթալից միաձայնութեամբք դատի ենթարկուած եկեղեցական մը, որպիսի է Վահան վարդապետ Պարտիզակցի, եւ ուրիշ մի քանի վարդապետներ եւ քահանաներ, որք հմտութեան եւ դիրք կողմէ նըշանաւոր հանդիսացած չեն երբեք. Ջենք կարծեր որ Երեսփ. ժողովն, երբ այս եռապատիկ ընտրելեաց ցանկին մէջէն կրօնային Ատեանը վերջնականապէս ընտրելու կոչուի, չընէ այս զանազանութիւններն. Եթէ կ՚ուզենք որ կրօնային Ատեանը գործ մը կարենայ կատարել, պէտք է արժանաւոր եկեղեցականներէ կազմել զայն. Արժանաւոր եկեղեցական արդարեւ քիչ ունինք, բայց ունեցածնիս ալ պէտք չէ անտես ընել, երբ նուազ արժանաւորներն և մինչեւ իսկ յայտնապէս անարժանները կը կոչենք կարեւորագոյն պաշտօններու.

—

Պատրիարքական փոխանորդ Հօր կողմէ վարչական խորհրդոյ նորընտիր անդամոց ուղղեալ երկրորդ նամակին պատճէնը մեր ձեռքն հասած լինելով, կարեւոր համարած ենք ընթերցողաց ներկայացնել, որք պիտի գտնեն զայն մեր այս աւուր թուոյն ներքին էջերուն մէջ.

—

Պատրիարքարանի Գափու քէհեայի ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտի՝ Պատրիարքական փոխանորդ Հօր հաղորդած է Թուրքերէն հեռագրի մը պատճէնը, զոր Կիլիկիոյ կաթողիկոսն ուղղած է Դատական նախարար Ճէվտէթ փաշային. Տ. Մկրտիչ կաթողիկոսը կը գանգատի Պատրիարքարանի ընթացքին դէմ, ըսելով թէ Շրջաբերականներ կը ղրկէ Կիլիկիոյ թեմերն, եւ Կիլիկեցիներն իրենց օրինաւոր կաթողիկոսին դէմ կը գրգռէ.

—

Զմիւռնիայէն կը ծանուցուի մեզ թէ Երուսաղիմայ վանքէն արտաքսուած Մկրտիչ եւ Վարդան անուն երկու վարդապետք Կ. Պոլսէն Զմիւռնիա գնացած եւ անտի ճանբայ ելած են Կիլիկիա երթալու համար, ուր պաշտօններ պիտի ստանան Կիլիկիոյ կաթողիկոսէն. Խօսք կայ թէ Ն. Սրբազնութիւն, ամեն կանոն եւ օրէնք ոտնակոխ ընելով կարգ տըւեր է նաեւ Զէյթունցի Կիրեան հանրածանօթ Յակոբոս վարդապետին, որ մի քանի կրօնական ժողովներու որոշմամբ կարգալոյծ եղած էր յառաջագոյն.

—

Պատրիարքական փոխանորդ Հօր քանիցս վսեմ. Ճէվտէթ փաշայի քով երթալով Պատրիարքական խնդրոյն նկատմամբ պատասխան խնդրելն յիշելով, Թէրճէմանը էֆէքար՝ Պատրիարքարանի պաշտօնական հրատարակութեանց խնդրոյն իրեն համար աննպաստ ելք մ՚ունենալուն առթիւ ուզեր է գըծուծ վրէժխնդրութեան փորձ մ՚ընել Պատրիարքական փոխանորդ Ռուսճուգլեան Գեր. Գէորգ Ծ. վարդապետի դէմ, կարծելով թէ ազգային խնդրոյ նկատմամբ իւր յայտնելիք կարծեաց կարեւորութիւն տալու չափ ապուշ մարդիկ կրնան գտնուիլ Հայ ազգին մէջ. Ճիզուիթական թերթը չվարանիր ըսելու թէ Պատրիարքական փոխանորդ Հայրը կամ ազգին վիճակը չէ կրցած լիովին բացատրել Ճէվտէթ փաշային, եւ կամ Ն. Վսեմութեան պատասխաններն հասկնալու անկարող գտնուած է, եւ ասոր համար է որ Պատրիարքական խնդրոյն պատասխան մը չէ կրցած ըստանալ ազգն. Ուստի, Թէրճէմանը կը պահանջէ որ փոխանորդ Հօր տեղ ուրիշ մէկուն պաշտօն տրուի Ճէվտէթ փաշան տեսնել եւ պատասխան խնդրել.

Մեք պարբերաբար տեղեկութիւն հաղորդած ենք Պատրիարքական փոխանորդ Հօր ազգին վիճակին նկատմամբ առ Ն. Վսեմութիւնն հաղորդած տեղեկութեանց եւ Ճէվտէթ փաշայէն ստացած պատասխաններուն վրայ, որք չհասկըցուելու բաներ չեն, եւ դուցէ, ծանօթ պարագայից մէջ, կարելի չէր տարբեր կերպիւ ներկայացնել խնդիրն եւ տարբեր պատասխան ստանալ. Խնդրոյն այս յայտնի վիճակը խեղաթիւրելու եւ ամեն պարսաւ փոխանորդ Հօր վրայ բեռնաւորելու համար, Ճիզուիթական թերթն իւր չարամտութեան հաւասար անամօթութիւն ունեցած պէտք է լինի.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱՑԻՆ ԺՈՂՈՎ.

Ինչպես կանխաւ ծանուցած էինք, եկեղեցական Համագումար կամ վիճակային ժողովոյ նիստն երէկ տեղի ունեցաւ ի Պատրիարքարան, ժամը 6 1/4 ին, ընդ նախագահութեամբ Գրիգորիս եպիսկոպոսի Տ. Պօղոսեան, ատենապետութեամբ Սիմէոն եպիսկոպոսի Սէֆէրեան և ատենադպրութեամբ Արշարունի Յովհաննէս վարդապետի։ Օրակարգն էր եռապատիկ ընտրելեաց ցանկ մը պատրաստել կրօնային Ատենին համար, որ իւր պաշտօնն աւարտած լինելով, նորին ընտրութեան ձեռնարկուած է։ Հրաւիրուած էին 39 եպիսկոպոսք, առաջնորդ կամ վանահայր վարդապետք, քարոզիչք և աւագ քահանայք։ Ասոնցմէ 22 ը ներկայ էին երէկի նստին, թէև հետզհետէ մեկնողներ գտնուած են քուէարկութեան պահուն։

Ահաւասիկ քուէարկութեանց արդիւնքը։

Բացարձակ մեծամասնութեամբ ընտրելի նշանակուած են, քուէից առաւելութեան կարգաւ.

1. Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեան. քուէ 19
2. Վահան վարդապետ Պարտիզակցի. 17
3. Գարեգին վարդապետ Թաթարեան. 14
4. Խորէն քահանայ Փէհլիվանեան. 14
5. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեան. 12
6. Կարապետ վարդապետ Բագրատունի. 12
7. Ներսէս վարդապետ Ասլանեան. 12
8. Ալիստակէս քահանայ Մամբրէեան. 12

Համեմատականի մնացած են հետեւեալք.

1. Յովհաննէս վարդապետ Արշարունի. 15
2. Եղնիկ եպիսկոպոս Ապահունի. 14
3. Գրիգորիս եպիսկոպոս Մինթանճեան. 11
4. Եղիշէ վարդապետ Դուրեան. 11
5. Տ. Խաչատուր քահանայ Գաբրիէլեան. 11
6. Տ. Գրիգոր քահանայ Արամեան. 10
7. Տ. Կարապետ քահանայ Սեթեան. 10

Խորէն Սրբազան Լուսինեան բացակայ էր երէկի ժողովէն, և 8 քուէ միայն ստացած է, որով դուրս կը մնայ համեմատականի ցանկէն։

Ապա, կրօնային Ատենի պաշտօնին վրայ խօսք բացուելով, մի քանի անդամք պահանջեցին որ այդ եկեղեցական մարմնոյ պարտաւորութիւններն ու իրաւասութիւնները ճշդուին, որովհետև վարչական կազմակերպութեան նոր Օրէնքին մէջ շատ ընդհանուր և անորոշ կերպիւ ցուցուած են ասոնք. և ասոր համար յանձնախումբ մը կազմուի նոյն աւուր նստին մէջ իսկ։ Ուրիշներ դէմ խօսեցան այս առաջարկութեան, յիշեցնելով թէ վարչական կազմակերպութեան Օրէնքին մէջ ցոյց տրուած պաշտօնն և իրաւասութիւնները շատ չեն տարբերիր Սահմանադրութեան մէջ իսկ ցոյց տրուածէն։ Առաջարկն ընդունուեցաւ, և հետեւեալ հինգ անձերէն յանձնախումբ մը կազմուեցաւ կրօնային Ատենի իրաւասութիւնն ու պարտականութիւնները ճշդելու համար.

Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեան

Եղնիկ եպիսկոպոս Ապահունի

Վահան վարդապետ Պարտիզակցի

Յովհաննէս վարդապետ Արշարունի

Եղիշէ վարդապետ Դուրեան։

Այս յանձնախումբ ծրագիր մը պիտի պատրաստէ, և վիճակային ժողովոյ յառաջիկայ նիստերէն միոյն պիտի ներկայէ։

Ժողովը ժամ 10 1/2ին վերջացուց իւր նիստ, յաջորդ նիստն ալ մի քանի օրէն ընելու որոշմամբ։

ՊԱՏՃԷՆ

Երեսփոխան Ժողովոյն բարձր ատեանին ուղղած հրաժարագիրն՝ Վարչական Խորհրդոյ ատենապետին.

Մեծապատիւ էֆէնտի.

Ստացայ Ձեր Ազնուութեան ամսոյս 10 Թուականաւ նամակն, որով կը հրաժարէիք Ազգային Նորակազմ Վարչական Խորհրդոյ անդամակցութեան պաշտօնէն։ Ձեր անդամակիցներէն չորս եւս՝ ի բաց առեալ գեր. Սիմէօն Սրբազան՝ հրաժարագրով պատասխանեցին մեր հրաւէրին, և վարչական խորհուրդն այս հրաժարմանց պատճառաւ չկարենալով կազմակերպուիլ՝ ազգային գործերն մնացին նոյն տարտամ և անկերպարան վիճակին մէջ, որ չը կրնար շարունակուիլ առանց մեծամեծ վնասներ պատճառելու Ազգին։

Ազգային ժողովը Ձեր Ազնուութիւնն կոչելով ի սոյն պաշտօն, ոչ միայն հաստատած է Ձեր ձեռնհասութիւնն, այլ և այն համոզումն ունեցած է որ չէք զլանար մատուցանել Ազգին այն առժամանակեայ ծառայութիւնը, զոր Ձեր ազգասիրական զգացումն, խիղճն ու պատիւն չեն ներեր Ձեզ մերժել, մանաւանդ իրաց արդի վիճակին մէջ, ուր Ամեն. Ս. Պատրիարքն բացակայ իւր Աթոռէն, հրաժարեալ վարչութիւնն արդէն ձեռնթափ գործէ, Ձեր Նորակազմ Վարչութիւնը պիտի տայ ամեն գործոյ առաջին շարժումն և կարգադրէ այն խնդիրներն, որոց որոշումն իւր իրաւասութեան և ձեռնհասութեան կը վերաբերի։

Այսպիսի կացութեան մը մէջ հարկ չէ ըսել Ձեր Ազնուութեան թէ վարչական խորհրդոյ հրաժեշտն ո՛րքան կը բազմապատկէ դժուարութիւններն, և չլատելով ազգային ուրիշ մարմնոց գործունէութիւնն՝ ընդհանուր վհատութիւն մը յառաջ կը բերէ և ծնունդ կուտայ անիշխանութեան։

Ուստի խորհրդակցութեամբ Ազգային Ժողովոյ Մայր Դիւանին՝ կը գիմեմ ոչ միայն Ձեր ազգասիրական զգացմանց, այլ և խղճին, և յանուն Ազգային Ժողովոյ՝ որ իւր վստահութեան և համակրանաց մի մեծ հաւաստեան տուած է Ձեզ յանուն Ազգային Սահմանադրութեան՝ որ պարտաւորութիւն կը դնէ ամեն անհատի վրայ Ազգին խնդրած ծառայութեանց յօժարակամ մասնակցելու, կ'աղաչեմ որ շնորհ ընէք չպնդել Ձեր հրաժեշտին վրայ, և ստանձնել Ձեզ յանձնուած պաշտօնը, Ձեր ժամանակէն փոքր բաժին մը հանելով Ազգին՝ որ այս զոհողութիւն կը խնդրէ Ձեզմէ։

Վարչական Խորհուրդը հրաւիրուած է յառաջիկայ երեքշաբթի օր (սեպտ. 21) ժամ 4ին ի Պատրիարքարան գումարուելու, և անհրաժեշտ է որ ընդունելով մեր այս երկրորդ հրաւէրն՝ պիտի հաճիք ներկայ գտնուիլ, և անձկալեաւ պիտի սպասեմ Ձեր գալստեան։

18 սեպտ. 1882 Մնամ աղօթարար

ԳԷՈՐԳ Տ. Վ. ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ

ԹԷ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ԴԱՏԵՆ ԶՄԵԶ

Վերջերս ծանուցինք Ռուսահայ ծանօթ ուսուցիչ եւ հրապարակախօս Պ. Ա. Թօփճեանի Կ. Պոլիս գալուստը։ Պարոնը նամակաւ մը իւր տպաւորութիւններ Մշակի հաղորդած լինելով, ազգային մասին հետեւեալ հատուածներն իբրեւ հետաքրքրաշարժ ինչ արժան կը համարինք ներկայացնել մեր ընթերցողաց։

«Ոմն. աէրութեան վօսֆորի տիրապետութիւնից զկնի, այս տեղ հաստատվեց Ցաճկա—Հայաստանի Պատրիարքութիւն, ուր Պատրիարքեր և Պատրիարքացուներ պարապել են միշտ և պարապում են Պատրիարքական աժոռի խնտրիգներով. օրինակ կիրակոս Պատրիարքի տանների տակ փորել, կործանել է Ներսէսը և ինքն է նստել նորա տեղը, Մարկոսն էլ Ներսէսին է կործանում, որ ինքը ազգի կառավարութեան գլուխ անցնի, այնպիսի անձինք, որոնք մի կին, մի ընտանիք կառավարելու կարողութիւն, ընդունակութիւն չունենալով, գիմել են կուսակրօնութեան, ձրի հայթայթված հացին։ Շատ քիչ բացառութեամբ այսպես են յաջորդել միմեանց Կ. Պօլսի Պատրիարքներ ահագին աղմուկներով և կռիւներով։ —Ի՞նչ բան ունեն Ստամբուլում այդչափ եպիսկոպոսներ և 30ից աւելի վարդապետներ։ Ի՞նչ էր անում Ներսէս եպիսկոպոսը՝ քանի որ Պատրիարք չէր և այժմ քանի որ հրաժարվել է։ Ոչ ոք չէ ցանկանում գաւառներ գնալ. այն տեղ խիստ է կեանքը՝ կերակուրները համեղ չեն, սիրեկաններ չէ կարելի պահել, Պատրիարք չէ կարելի դառնալ, բընակիչները խեղճեր են, մուհալլապի, փասթեթ չը կայ։ Ահա ինչ է մնացում Հայ պորտաբոյծ հոգեւորականը, որոնք բոլորը միասին մի ճիզուիտի մատը չարժեն։ Քանի օր առաջ, ինչպես գրել էի Տրապիզոնից, թերեւս խեղկատակութեամբ, Հայոց ազգի վրա ծիծաղելու համար, ժողովվում են, խորհուրդ են անում Հայաստան գնալ ճիզուիտների դէմ մաքառելու. խմբագրում են ... 99 ... ծագում նախագահի ընտրութեան վրա, Հոգին Սրբոյ տեղ ստամոքսի լինում է վերնատուն մուհալլապի ուտող առաքեալների մէջ և ամենքը լցվում են նորա շնորհով ու սոսափուս ամեն մեկը տիտիկ է անում իւր տեղ։ Այսպէս ահա վերջացաւ Հայ կղերի այն հռչակաւոր առաքելական արշաւանքը, որի համբաւը, ով գիտէ, որչափ սարսափեցրած կը լինէր ճիզուիտներին։

Ընթերցողք թերեւս կը յիշեն, քանի տարի առաջ, Պատրիարք Ներսէսի առաջարկութեամբ և նախագահութեամբ կազմվելու էր խորայլեան դաշնակցութեան պէս մի ընկերութիւն, Հայկական Միութիւն անունով։ Թէ որքան հաստատամիտ էր այդ մտքի առաջարկողը, նորանից է յայտնի, որ անունն եղաւ գործը չեղաւ ... Այստեղ ամեն բան այդպէս է. անունը կայ, ինքը չը կայ, Կ. Պօլիս կայ, մէջը Հայ չը կայ։ Անհամար ընկերութեան անուններ կան, բայց մի ընկերութիւն չը կայ։ Նորերումս դարձեալ Պատրիարք Ներսէսի նախագահութեամբ կազմւում է Ցրնտեսական Միութիւն անունով ընկերութիւն, խմբագրում են կանոնադրութիւնը. ընտրվում են Ատենապետ ու Ատենադպիր և ամեն բան վերջանում է և Հայաստանը տնտեսապէս բարւոքվում է ... Զարմանալի բան, միթէ այդ մարդիկ ոչինչ զգացմունք չունեն. խիղճ չունեն. ինչո՞ւ են խաբում իրանք իրանց. ինչո՞ւ են խաբում այլոց։ Ի՞նչ է նշանակում յայտնի հրաժարվել և ծածուկ խռովութիւններ յարուցանել։ Ի՞նչ զարմանալի խղճմտանք է, ազգից և նորա կենսական շահերից սանդուղ շինել, մի միայն Լուսաւորչայ աթոռին հասնելու համար։ Սաէֆ սաէֆ տարածվում է Կ. Պօլսում կաթողիկոսի մահուան լուրը, և աւելի սաէֆ տրվում է մեր կաթողիկոսացուների սիրտը. վերահասը դեռ շատ օրեր է ապրելու։ Ուրիշ դեռ շատ կ'ունենանք Հայկական Միութեան, Ցնտեսական Միութեան պէս ընկերութիւններ ...

Գնացի Պատրիարքարան. Կ. Պօլսոյ ծնվողների, մեռնողների, ամուսնացողների վրա տեղեկութիւններ ստանալու, թէ ո՛րքան է նորանց թիւը։ Կը հաւատա՞ս. ընթերցող, որ այդ թուեր այն տեղ չը կային ... Գանէ այդպէս յայտնից տեղ ... վարդապետը և ես այժմ չեմ կարող ասել, թէ տարին ո՛րքան է պակասում մի անբարոյական ժողովրդի թիւը, որովհետեւ ոչ ոք չէ ամուսնանում և մեծ մասը անկանոնութեան մէջ է մաշվում, անժառանգ։ Գալով Պատրիարքարանի շինութեան, ի՞նչ շինութիւն։ Երեւակայեցէք մի մուրացկանի կիրակոսի տուն, ուր Հայոց մեծ ազգի գլուխը ընդունել է տէրութեանց դեսպանների այցելութիւնը և Պօլսեցի Հայը չէ ամաչում այն տեղ մտնելիս։

Երկու անգամ գնացի երեսփոխանական ժողովի նստերին. առաջին անգամ սիրտս բաբախում էր, որովհետեւ ներկայանալու էի ազգի պատգամաւորների ժողովին, որը ղեկավարում է բոլոր կազմակերպութեանց և վճռում է ազգի բաղդը. Երկու անգամն էլ խնդիրը Պատրիարքի հրաժարականի վրա էր. ճշմարիտ խօսելով ես ոչինչ չը հասկացայ, թէեւ հայերէն էին խօսում. ես չը կարողացայ հասկանալ թէ ո՞վքեր էին պատրիարքեաններ և հակապատրիարքեաններ, թերեւս պատուելի երեսփոխանները քաջասրտութիւն չունէին իւրեանց միտքը բացարձակ յայտնելու։ Երկրորդ ժողովին ամբոխից մի քանի անձինք գոռացին, «Թող հրաժարվեն երեսփոխանները». իսկոյն մեր պատուարժան պատգամաւորները կծիկ դրին քաջասրտութեամբ և նիստը խանգարվեց։

— Ի՞նչ տպաւորութիւն գործեց ձեզ վրա, հարցնում էին Պօլսեցի ծանօթներս։ — Խիստ վատ, պատասխանեցի։

— Այո՛, այսօրվայ նիստը աղէկ չէր, կրկնում էին նոքա մխիթարական եղանակով։ Բայց ո՞ր օրվայ նիստ աղէկ է եղել ...

Ինձ թւում էր թէ մի խումբ աղջիկներ նստած, չրըխկ—թրըխկ սառոյց են կրծում, կամ ջուր են ծծում։ (*)

Բաւական է երեսփոխան էֆէնտիներին առանց փաստերի զրպարտել, մի քիչ էլ նրանց գործերը մէջ տեղ կը բերեմ։ Դորա համար 1881 թուականի երեսփոխանական ժողովի տպագրված տեղեկագրից բառ առ բառ օրինակում եմ 19 աւարտեալ խնդիրների ցուցակ, որը ժողովի ամբողջ մի տարվայ գործունէութեան արդիւնք է։»

(*) Ի՞նչ յուրջ խօսք ... երեսփոխանական ժողովոյ ... մերը դատելու համար։ Մեր յարգելի Պ. Թօփճեան ապահովապէս ժամ մ'իսկ չէր նուիրած 20 տարուան ժողովոյ մը արարքը քննելու եւ տարբեր բառերով չէր կրնար յայտնել իւր խակ մտածում։ Խմբ.

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱՍԻՍԻ

(28)

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՐԴՈՑ ԵՐԴՈՒՄԸ

—o—

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԻՆԿՐԷԼԻ ԿՈՄՍԻՆ ԱՊԱՐԱՆԸ

Է.

ՑԵՐԻ ՄԸ ՏԱՐՓԱՆՔԸ

—

— Ի՞նչ է այդ պատմածնիդ, փոքր կենդանիներ, գոչեց յանկարծ ձիաւորն, որ քանի մը վայրկենէ ի վեր ականջ կը դնէր գեղացւոց խօսքերուն. պատմութիւն է թէ առասպել։

— Ոչ մին, ոչ միւսը, տէ՛ր ազնուական, Պլէրանքուրի գիւղակին մէջ անցած իրողութիւններ են։

— Ո՞ր կողմն է այդ գիւղակը։

— Սէն-Բօլի ծառուղւոյն ծայրը ... Ահա, կըրնաք տեսնել աստից։

— Եւ այդ գիւղակին մէջ կը կատարուին այդ տարօրինակ բաներն։

— Այո՛։

— Ուրեմն անձամբ երթամ տեսնեմ։

— Դո՞ւք, տէ՛ր սպայ, գոչեց պանդոկապետը զարհուրելով։

— Այո՛, ես։

— Բայց չլսեցի՞ք ինչ պատմեցին հիմա։

— Բէ՜հ, կը վախնաք որ կերակուրիս սոսկը չեմ տար։ Բայց վերջապէս իրաւունք ունիք։ Ինձ վերաբերեալ բան մը չէ։ Բերեք ուտեմ սա հաւն և նմանը չկեցած գինին ալ խմեմ և յետոյ երթամ ննջեմ, որպէս զի վաղ առաւօտուն կանուխ նորէն ճամբայ ելնեմ ...

Հայր Կարիկու (պանդոկապետը) սեղանը պատրաստած էր։ Սպայն կերակուրի նստաւ։

Օդը քիչ մը բացուած լինելով, գիւղացիներն հետզհետէ դուրս ելան, և ձիաւորն, որ քանի մը վայրկենէ ի վեր մտահոգ կ'երեւէր, մինակ մնալով, սկսաւ ուզածին պէս մտածել։

. . . .

Պլէրանքուրի գիւղակին մէջ Ցիկլին Վիլէրի սադնապը կը շարունակէր։

Սակայն կոմսը մեծ յարգանօք կը վարուէր անոր հետ։ Բայց այս տեսակ մարդու մը մեծարանքը նողկալի էր անոր։

Մինկրէլի կոմսը նուրբ քաղաքավարութեամբ մ'ըղձացեր էր՝ իւր սիրոյն ինչպէս նաեւ իւր անողոք կրից առաջարկած պայմաններուն խօսքն ընել։

Ցան օր ժամանակ տուած էր խորհելու, և կուզէր հանգիստ թողուլ զայն մինչեւ պայմանաժամին լրումը։

Ասկէց աւելին բրած էր։

Որպէս զի չձանձրանայ, յատկապէս մարդ ղրկեր էր Փարիզ, և Ցիկլին Վիլէրի քոյրը, Բէժան, հրաւիրեր էր որ գայ իւր քրոջ հետ ժամանակ անցունէ։

Պայմանաժամուն լրմանը մէկ ժամ մնացած էր։

Քանի մ'օրէ ի վեր կոմսը մարքիզուհիէն խնդրեր էր որ ճաշն ի միասին ուտեն։ Վիլէր տիկինն առանձնութենէն ձանձրացած լինելով, չէր մերժած անոր խնդիրը։ Կոմսին կերակուրներէն ալ ոչ եւս կը կասկածէր, յուսալով որ իրեն հետ համոզումութեամբ կը վարուի և ոչ բռնութեամբ։ Նոյն իրիկունը կոմսն և Վիլէր տիկինն ի միասին կը ճաշէին տիկնոջ սենեկին մէջ։

Ճաշէն վերջը կոմսն ոտքի վրայ ելնելով,

— Ցանցերորդ օրը լրացած է, ըսաւ յուզեալ ձայնիւ։ Ըսէ՛ք նայիմ, Հայտէ՛, ի՞նչ է ձեր որոշումը։ Կ'ուզէ՞ք սիրել զիս։

— Ո՛չ ... պատասխանեց մարքիզուհին։

— Խորհեցէք տակաւին ...

— Նողկանք կ'ազդէք ինձ ...

— Ուրեմն յա՛ւ եմ ըրեր ...

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, գոչեց մարքիզուհին զարհուրելով։

— Թմբրադեղ մը կերցուցի ձեզ, որ քանի մը վայրկենէն ձեզ խաղաղութեամբ իմ սիրոյս պիտի յանձնէ։

— Ո՜հ, սարսափելի բան է այս։

— Լաւ պատերազմ մ'է. դուք զիս կը մերժէք, մինչ ես կը պաղատիմ։ Ուստի ձեր գոռող դժկամակութեան հակառակ՝ ինձ պիտի լինիք։

— Ո՜հ, փա՛ռ դաւաճան, գոչեց մարքիզուհին, և սեղանին վրայէն դանակ մը յափշտակելով կոմսին վրայ յարձակիլ ուզեց, բայց իւր ուժը լքաւ զինքը։

Անդիմադրելի թմբիր մը տիրեց վրան։

Եւ ինկաւ իւր թիկնաթոռին վրայ։

Ցերունին հեգնական ժպիտով մ'անոր կը նայէր։

— Ահա կը տեսնես, խե՛ղճ Հայտէս, ըսաւ առաջին անգամ եղածի երկրորդ դէմք խօսելով անոր հետ, ահա կը տեսնես որ աւելի լաւ պիտի լինէր եթէ հաճութիւն տայիր։ Այժմ ուզես չուզես իմս ես ... կատարելապէս իմս ես ...

Եւ բռնեց ձեռքէն։ Մարքիզուհին ի զուր զայն ետ մղել փորձեց։

— Ա՛, տակաւին չես հաւատար, ըսաւ իւր անըմբռնութեան անոր մէջքին փաթթելով, չես կրնար զաղափար մ'ունենալ թէ ինչ է տարփանքն իմ հասակիս մէջ ... Չես գիտեր ինչ հրաբորբոք լաւա մը կը պարտի երակներուս մէջ. չես գիտեր ի՛նչ փոթորիկ կը յուզի սրտիս մէջ ... Հայտէ՛, այն ամեն երիտասարդներէն, որք քու մէկ նայուածքդ իրարմէ խլել կը ջանային, կը լսե՞ս, այն երիտասարդներէն ոչ մին արժանի չեղաւ ադոր՝ զիս տոչորող սիրոյն նմանող սիրով մը ...

Եւ գէմքը բոսորագոյն, շրթունքը սառուկ, աչերը ցցուած, այնպէս որ իրենց կապիճներէն կարծես դուրս պիտի ցայտէին, վզին երակներն ուռած, տարփամոլ ծերուկը տակաւ կը ծռէր նուաղեալ տիկնոջ վրայ, որ այդ մերձեցման զարշանքէն խուսափելու կարողութիւն չունէր։

— Հայտէ՛, մրմռաց դարձեալ կոմսը, Հայտէ՛, վերջապէս ինձ պիտի լինիս, ինձ ... ոչ ոք կրնայ քեզ կորզել թեւերուս մէջէն ...

Եւ ծռեցաւ անոր վրայ։ Իւր շրթունքը դրեթէ կը մօտենային տարաբաղդ կնոջ շրթանց ...

Ցակալին վայրկեան մ'եւ իրօք անոր պիտի լինէր, յանկարծ զանգակն հնչեց կոմսին սենեկին մէջ։ Ծերուկը ցասկոտ։

— Ո՞վ է այն, գոչեց, ո՞վ է որ կը յանդգնի անսաստել իմ հրամաններուս, և գլխակս կը մտնէ առանց ինձմէ կանխաւ թոյլտւութիւն ստանալու։

Վազեց դէպի մեծ գաւիթն, և օրիորդ մը դէմն ելաւ։

Բէժանն էր, մարքիզուհւոյն քոյրն, որ Փարիզէն կուգար։

Իսկոյն անոր համար պատրաստել տուած յարկը տարաւ, որպէս զի իւր մազերն ու զգեստը շտկէ, և աղաչելով որ մարքիզուհւոյն սպասէ, ինքը շնչասպառ վազեց գնաց անոր քով, որ իւր որսը պիտի լինէր ... Բայց սենեակէն ներս մտնելուն պէս, ուր իւր պատուակորոյս ծերութեան միակ յոյսն ի գլուխ հանել կը փութար, սարսափելի դոչիւն մ'արձակեց զարմացման և կատաղութեան։

Այն սենեակն, ուր քանի մը վայրկեան առաջ Վիլէր տիկինն անկենդան վիճակի մէջ կ'ստեղծէր իրեն թէ իւր ձեռքին մէջն էր, այն սենեակը դատարկ էր ...

. . . .

Ը.

ՀԱՄՐԸ ԿԸ ԽՕՍԻ

—

Երբոր մարքիզուհին, իւր փափկագոյն թմբիրէն արթնցաւ, ինքզինք ընդիր ձիոյ մը վրայ գտաւ, որ քառասմբակ կը սուրար անտառի մը մէջէն։

Ձիուն վրայ զինքը մարդ մը բռնած էր, նրա սանձերը գործածող ձեռքը մեղմօրէն իւր սրտին դրած, միւս ձեռքովն ալ իւր դէմքը կը պահպանէր ծառոց ոստերուն հարուածէն։

Դիւղակին մէջ անցած վերջին տեսարանին յիշատակները միտքն եկան. կոմսն յիշեց և իսկոյն սարսուռ մը պատեցաւ բովանդակ մարմնոյն մէջ։

Բայց երբոր աչքը վերցնելով զինքը բռնող մարդուն լոյս դարձուց, տեսաւ որ արքունի պահապան զօրաց սպայ մ'էր։

Ի՞նչ անցք անցած էր, և ի՞նչպէս այդ սպայն թեւերուն մէջ կը գտնուէր։

. . . .

Կը յիշէն ընթերցողք այն պաշտօնը զոր Լուի Վէն մարքիզն յանձնած էր Մորվալ Հարիւրապետին։

Ցասնը թէ ի՛նչպէս այդ սպայն արքունի պահակ պաշտօն լօրոցի գունդին իշխաններէն պատրաստեալ էր, և թէ ինչպէս տասը արքունի պանդոկն հասած էր, և թէ ինչպէս գիւղացւոց խօսակցութիւններէն իմացեր էր մտաւոր կայ գիւղակին մէջ անցած իրողութիւններն։

Ասկից աւելի բան պէտք էր մտքէն կասկած մ'անցունելու համար։

Ուրիւղ միտքը դրաւ սողուկել այն կասկածն. իրիկունն, երբոր գիւղակը մութին մէջ ծածկուեցաւ, գնաց անոր ամեն կողմը քննեց, աչքն առնելով որ Պանքփասի պէս բրածեծ լինելու կամ կոչուող Սէպաստիանի պէս հրացանով զարնուելու վտանգը։

Բան մը չպատահեցաւ իրեն. բայց անհերքելի կերպիւ համոզուեցաւ որ գիւղակը մտնել անհնարին էր։

Եթէ բռնութեամբ մտնելու փորձ փորձէր՝ կոմսին տանմուն էր հալիբերուն խումբն իւր դէմ կ'ելնէր։

Եթէ դաղտնի մտնէր, զանգակները զինքը կը մատնէին։

Բայց փամփղն աչքն առնելով ցատկեց իշխանութեան մէջ, և սկսաւ ծածուկ մուտք մը փնտռել, զոր գրեթէ ամեն հին գիւղակները կ'ունենային, շինուած այն ժամանակի ճարտարապետաց, որք տաժանքի, սպանութեան, ինչպէս նաեւ գաղտնի հանգստութեան առիթներու նախատեսութեամբ կը բանային գիւղակին մէկ կողմը։

Բայց այդ մուտքը կամ ճանբան գտնելու միջոց ժամանակ պէտք էր։

Երբոր այս մտածման մէջ էր, Մորվալ սոսուեր մ'լսեց, որ պարսպին տակէն դուրս ելեւ իրմէ քանի քայլ հեռի և արագապէս աներեւութացաւ։

Որչափ կրցեր էր սպայեր դառնալ, դուրս ելնող սպայ մ'էր, փայծ զի հագիւ միջահասակ մարդու մը կէս բարձրութիւնն ունէր։

(Շարունակելի)

-կացումն ժողովոյ ի Ս. Նշան-
-ցուին ։

Վաւերացումն երեսփոխանական ընտրութեանց (սորա վրա եօթն նիստ է եղած) ։

Դրութագիր Ս. Պատրիարք Հօր ի վերայ հրաժարման իւրոյ ։

Տեղեկագիր ատենապետաց դիւանի ։

Երեսփոխանական հրաժարական և մահ ։ (Սորա վրա հինգ նիստ է եղել) , ատենակալը երեսփոխանական ընտրութեան Պալատու ։

Առաջարկութիւն Նորինոր Պատրիարք էֆ. մասին պատրիարքարանի [illegible] ընտրութեան [illegible] ։

Ընտրութիւն Նախագահին դիւանի ։

Կարևորութիւն մայր դիւանի ։

Առաջարկութիւն վարչութեան ի մասին [illegible] քաղաքային [illegible] ։

Հրաժարական Ս. Պատրիարք Հօր ։

Հրաժարական Ռենեան էֆ.ի ։

Հրաժարական Գասպարեան էֆ.ի ։

[illegible]

Ա. ԹՕՓՄԱՃԵԱՆ

[illegible]

Ծ. Խ.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Ի ՌՈՒՍԱՀԱՅՈՑ

(Մեր յատուկ թղթակցէն)

Տփղիս , 1 սեպտ. 1882.

Եթէ չեմ սխալվում , արդէն մի քանի խօսքով յիշեցի անցեալ գրութեանցս մէջ , որ Պ. Սեդրակ Մանդինեան՝ Նիստերից մինի ժամանակ մի ընթերցագ կարդաց մայրենի լեզուի մասին . Նորա մէջ բերած գաղափարները բաւական հետաքրքիր էին , թէեւ եւ մի քանի կէտերում մի յայտնի ուղղութիւն ունենալով հակառակ մի քանի այլ ուղղութեանց , ուրեմն եւ մի կողմի համար գաղափարները սխալ ։ Այդ խօսակցութեան դէմ իր ժամանակի մի քանի անձինք կամեցան խօսել , սակայն այդ չեղաւ ։ Ժողովը պահանջեց որ Պ. Մանդինեան ամփոփէ իւր ատածները , սակայն այդ էլ չիրագործւեցաւ , եւ այդ ատենախօսութիւնը այդ պատճառաւ մի շօշափելի հետեւանք չունեցաւ ։ Այսօրուայ երեկոյեան նիստի ժամանակ , նոյն մայրենի լեզուի նշանակութեան մասին մօտ կէս ժամ խօսեց Պ. Գրիգոր Արծրունին , «Մշակ» լրագրի խմբագիրը ։ Ատենախօսութիւնը չատերին հետաքրքրում էր , պատճառաւ որ դա պիտի լինէր մի տեսակ հակառակ կարծիք Պ. Մանդինեանի խօսակցութեան քանի մի կէտերին , որոնց դէմ Պ. Արծրունին հենց այն օրը խօսել ցանկացաւ , բայց թոյլտուութիւն չստացաւ Նախագահից , որի համար վերջինը քանի մի ածականներ արժանացաւ «Մշակի» մէջ , որ մի սովորական բան է այդպիսի դէպքերում Պ. Արծրունու կողմից ։ Պ. Ատենախօսը ամբիոն բարձրացաւ ։ Խորին լռութիւն եւ ամենքի ուշադրութիւնը դէպի այն կողմն է ։ Պ. Արծրունին խօսելու մէջ այնքան վարժ չէ , եւ ատենախօսի քանի մի նշանաւոր յատկութիւնները իրեն պակասում են . բայց ունի բաւականին ազդող ձայն ։ Պ. Ատենախօսը կանգնեց յայտնելու ժողովին պարապմանց մասին ։ Այդ միջոցում դուք կարող էք գիտել Հայ խմբագրի դէմքը , որի վերայ ամենից առաջ աչքի է ընկնում Նորա խոշոր հայկական քիթը , բեռնաւորուած ակնոցներով ։ Կարճ հասակ մի ազդող դէմք , երկար մօրուք եւ բեխեր , խոշոր աչքեր , մեծ ճակատ եւ մի կատաղի արտայայտութիւն ։ Հնչեց զանգը եւ սկսուեցաւ խօսակցութիւնը ։

Ատենախօսը ասաց որ մանկավարժութիւնը ճիշդ գիտութիւն չէ ։ Ճիշտ գիտութիւն այն գիտութիւնն է ասաց Պ. Ատենախօսը , որ ունի մշակուած օրէնքներ , սահմանուած ակսիօմաներ , Բժշկականութիւնն եւս ճիշդ գիտութիւն չէ , այլ միայն հիմնվում է ճիշդ գիտութեանց վերայ , եւ է այդ պատճառաւ մի փոքրատեսական արհեստ , հիմնուած ճիշդ գիտութեանց վերայ ։ Նոյն պատճառաւ եւ մանկավարժութիւնը մի փորձառական արհեստ է , որ հիմնվում է հոգեբանութեան եւ ֆիզիօլօգիայի վերայ ։ Բժշկականութիւնը ունի մի ճիւղ , ասաց Պ. Ատենախօսը , այն է թերապեւտ(*) ասուած գիտութիւնը , որ ունի իր որոշ , սահմանուած յայտնի օրէնքները , տեսութիւնները , սակայն երբ բժիշկը մտնում է գործնական կեանքի մէջ , երբ նա մօտենում է հիւանդին , նա անպայման չի ենթարկվում այդ տեսական մասին , այլ նշանակութիւն է տալիս եւ հիւանդի կազմուածքին , Նորա մարմնական հակումներին եւ իւր փորձառութեան . այդ պատճառաւ երկու բժիշկ նոյն հիւանդութիւնը շատ անգամ բժշկում են զանազան ճանապարհներով ։ Նոյնը պէտք է ասել եւ մանկավարժութիւնը . Նոյն եղանակաւ եւ վարվում է մանկավարժը , որ գործնականութեան մէջ շատ անգամ շեղվում է իր տեսութիւններից , եւ առանձին ուշք դարձնելով իւր աշակերտների առանձնայատկութիւնների եւ պայմանների , զանազան դիրք է բռնում ։ Սակայն բժշկականութիւնը չէր կարող հիմնուել ճիշդ գիտութեանց վերայ , եթէ նա ընդունէր որ օրինօք մարդիկ ծնւում են ի բնէ որոշ հակումներով դէպի զանազան հիւանդութիւնները , կամ ընդհակառակը մարդիկ ծնւում են միշտ ոչինչ ազդեցութեան տակ չի լինելով ժառանգական հիւանդութեանց կողմից ։ Այո , բժշկականութիւնը ճիշդ գիտութեանց վերայ հիմնուած չէր կարող լինել , եթէ նա միանգամայն ուրանար ծնողների մէջ թէ՛ անհատական եւ թէ՛ սոցիալական—ժառանգական (պատոլօգիական**) հակումները ։ Ինչպէս մանկավարժութիւնը հիմնուած չէր կարող լինել ճիշդ գիտութեանց վերայ , եթէ ընդունէր որ մարդ ծնւում է բնածին մեղքով , չար ,

միտւոր , եւ բարոյագիտութեան պաշտօնն է նորան բարի դարձնել , ուղիղ ճանապարհով տանել , կամ ընդհակառակը թէ մարդ ծնւում է բարի , արդար , անմեղ եւ միայն արտաքին աշխարհը , շրջանը նորան փչացնում են ։ Իսկ եթէ մանկավարժութիւնը կամենում է հիմնուել ճիշդ գիտութեանց վրայ , պէտք է ընդունի որ մանուկը ծնվում է ոչ բարի եւ ոչ չար , այլ ունի բարի եւ չար հակումներ . սակայն քննած դրութեան մէջ , ոչ նայած արտաքին ազդեցութեանց ինչպիսի լինելուն , կարող է այս կամ այն ուղղութիւնը ստանալ ։ Այս ընդհանուր նկատողութիւնները աւելացնելի , ասաց Պ. Ատենախօսը , ցոյց տալու թէ որքան կարող է սխալուել մանկավարժութիւնը . եթէ նա անտես առնէ ճշդ գիտութիւնները , բնական գիտութիւնները , եւ այժմ անցնում եմ բուն խնդրին — մայրենի լեզուին ։ Անտես առնելով բնական գիտութիւնները , պէտք է ասել որ մայրենի լեզուն այն լեզուն է , որով մանուկը առաջին անգամ թոթովել է , որ նորա խօսած լեզուն է նորա ծնած օրից ։ Սակայն այդ առաջին խօսելու լեզուները , պատահական կերպով շատ տեսակ կարող են լինել ։ Մանուկը պատահաբար սկզբից մի լեզուով խօսում է , այդ տպաւորվում է նորա ուղեղի մէջ , ազդում է նորա զգայարանների վրայ , եւ այդ կողմից պատահական կերպով մի լեզու կարող է դառնալ մէկի համար մայրենի լեզու ։ Օրինակ , եթէ մի ընտանիք մի երեխայ է ունենում , որ ծնւում է մի վիրախօս քաղաքում , որ սկզբից խօսում է վրացերէն ։ Նոյն ընտանիքը ունենում է եւ մի նոր զաւակ , որ ծնւում է մի քաղաքում որ տեղ խօսում են Ռուսերէն միայն ։ Ուրեմն նոյն տան երկու զաւակներից մինի համար մայրենի լեզուն կը լինի վրացերէնը , միւսի համար Ռուսերէնը . եւ այսպէս դատելով կարելի է հասնել այն ծայրայեղութեան , որ մի ազգ այնքան մայրենի լեզու կարող է ունենալ , որքան ազգերի հետ որ նա շփվում է ։ Սակայն այդ ծայրայեղ վիճակից դուրս գալու համար պէտք է դիմել բնական գիտութեան եւ նորա միջոցաւ բացատրել մայրենի լեզուի նշանակութիւնը , եւ խնդիրը հաստատ հողի վերայ կանգնեցնել ։ Ազգի մտաւոր ստեղծագործութեան ամենահրաշալի կողմը նորա լեզուն է , որ կապվում է նորա տեղական ֆիզիօլօգիական(*) յատկութիւններին , կլիմայի , բնակած երկրի եւ արտաքին ազդեցութեանց ընթացքում ։ Այդպիսով լեզուն դառնում է ազգի ազգի սերունդների համար ժառանգութիւն ։ Եթէ օրինակ , մի օտար երկրի տակ մի Հայ ընտանիք ունենում մի զաւակ , որ մանկութեան ժամանակ չի լսել եւ իր լեզուի մասին մի բառ անգամ , որ մինչեւ բաւականին երկար ժամանակ մայրենի լեզուով եւ չի խօսել եւ չի լսել , եթէ գալու լինի իր հայրենի երկիրը , մտնի Հայ շրջանի մէջ , նա շատ շուտով կը սովրի Հայոց լեզուն , եւ շատ հեշտութեամբ կը տիրապետէ այդ լեզուին , մինչդեռ եթէ նորա հետ գար եւ մի այլազգի ընտանիքի զաւակ , նա շատ դժուարութեամբ կարող է նոյն հետեւանքին հասնել , եւ չի էլ կարող հասնել ։ Նոյնը կարելի է վերագրել եւ ֆիզիքական կողմերին ։ ՇԱՄՇԱԳՐԱՄ

(Մնացեալը յաջորդ թուով)

(*) Ընթերցողք վստահ հանրածանօթ Թերապեւտ գիտը չհասկնալու համար արժան կը համարինք յիշեցնել թէ Մշակի խմբագրին Թերապեւտ ֆրանսերէն թերապեւթիք բառն է , որուն հայերէն ախտաբուժութիւն կ'ըսեն ։

Ծ. Խ.

(**) Ախտաբանական ։

(*) Բնախօսական։ Արդարեւ տարօրինակ կը թուի մեզ , որ մեր Ռուսիաբնակ ազգայնոց թէ՛ խմբագիրներն եւ թէ ուրիշ ուսումնականները նոյն իսկ ազգային լեզուի վրայ խօսած ու գրած ժամանակնին , օտար բառեր կը գործածեն , որոց հայերէն չպակսիր բարեբաղդաբար ։

Ծ. Խ.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 13 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԹԻՖԹԻՔ. — Շաբթուս վաճառեցաւ 200 հակ , որոց 130ը միջնակարգ 24—24 1/2 ղրուշի եւ 70ը լաւ տեսակ 25 ղրուշի ։ Պատրաստ 4,500 հակ ։ Առեւտուրն հանդարտ է եւ գնողք սակաւաթիւ են ։ Լոնտրայի մէջ վաճառուածին գինն է 22 1/2 բէնս ։

ԲՈԽԻԴ . — Հրապարակն հանդարտ է եւ որ եւ է գործ չկրցաւ լինել , որովհետեւ վաճառատարք իրենց ուզած գիներուն վրայ անփոփոխ կը մնան ։ Էսկիշէհիրի եւ Էնկիւրիի չլուացուած բուրդերուն համար 6 3/4—7 ղրուշ եւ լուացուածներուն համար 12 1/2 ղրուշ գին կը պահանջեն ։

ԱՓԻՈՆ . — Շաբթուս վաճառեցաւ 8 սնտուկ , այն է 4 սնտուկ Մալաթիա 307 1/2-310 ղրուշի եւ 4 սնտուկ Էնկիւրի 245 ղրուշի հօխան ։ Պատրաստ 350 սնտուկ հին եւ նոր վաճառք ։ Հրապարակն հանդարտ է դեղավաճառաց տեսակին համար ։ իսկ հաստատ՝ ընտիր տեսակներուն համար ։ Ընդհանրապէս գնողք սակաւաթիւ են ։

ԳԱՋԻ ԽԷԺ . — Շաբթուս վաճառեցաւ 1,200 հօխա Քալայճըքի խառն բալիտակ 26 1/2—27 ղրուշի հօխան ։ Պատրաստ 25,000 հին եւ նոր վաճառք ։ Հրապարակն անհաստատ վիճակի մէջ է եւ գնողք սակաւաթիւ ։ Գիներն են . — Ա. Էքսթրա սպիտակ 32—33 ղրուշ , Բ. Էքսթրա 27—30 ղրուշ , ստորին դեղին 15-16 ղրուշ , եւ ստորին չըքընթը 6-7 ղրուշ ։

ԳԱՀՐԻ . —Շաբթուս 450 պարկ վաճառեցաւ , այն է 50 պարկ Նողլատ 8 1/4 ղրուշի , 200 պարկ Զորում , ի վերջոյ յանձնելի , 8 1/4 ղրուշի եւ 200 պարկ Զորում եւ Նէֆչէհիր , անմիջապէս յանձնելի , 8 1/4—8 3/4 ղրուշի ։ Պատրաստ՝ 80 պարկ կեսարիոյ բերք ։ Հրապարակն ամուր է եւ յոյժ բանուկ եւ գնողք բազմաթիւ են ։ Գիներն են — կեսարիա եւ Ակն 8 1/4-8 3/4 ղրուշ . Էնկիւրի 8-8 1/4 ղրուշ . Եոզղկիա եւ Զիլէ 7 1/4—7 1/2 ղրուշ եւ Զորում 7—7 1/4 ղրուշ ։

ԳԽՏՈՐ . — Պատրաստ 100 պարկ կապոյտ . որ եւ է գործ չեղաւ , որովհետեւ վաճառատարք 8 ղրշ . գին կը պահանջեն , մինչդեռ գնողք 7 1/2 ղրուշէն աւելի չեն տար ։

ՄԵՂՐԱՄՈՄ . —Հանդարտութիւն կը տիրէ . գին 17 1/2—18 1/2 ղրուշ ։

ՍԱԼԷՊ . — Հանդարտութիւն կը տիրէ . գին 16—18 ղրուշ ։

ԲԱՄԲԱԿ . —Գիներն ամուր կը բռնուին , 7 1/4—7 1/2 ղրուշ Ադանա եւ 7 3/4—8 ղրուշ Զմիւռնիա ։

ԿԱՊԵՐՏ . — Շաբթուս 1,212 կտոր վաճառեցաւ , այն է 207 կտոր մեծ եւ լաւ տեսակ Շիրվան 68 1/2-75 ֆրանքի կտորը . 187 կտոր Քազաք 48-49 եւ 55 ֆրանքի կտորը . 365 կտոր Ղարապաղ 30-68 1/2 ֆրանքի կտորը . 125 կտոր Սումախ 68 ֆրանքի կտորը . 250 կտոր Քրդստան , Սինէ եւ զանազան 26-39 ֆրանքի կտորը . 8 կտոր Քրդստան եւ 10էն 12 մեթրոնոց Ղարապաղ 10 ոսկիի կտորը . 18 կտոր Խիվա 3 ոսկիի կտորը . 400 մեթրոյ Ֆէրահան 23 1/2 ֆրանքի քառ. մեթրն . 7 կտոր Զիլէ եւ Վէրնի 62 ֆրանքի կտորը ։ Պատրաստ՝ 4,500-5000 կտոր ։ Հրապարակն աւելի հանդարտ է ։

ՄԵՏԱՔՍ . — Շաբթուս 8 հակ վաճառեցաւ . այն է 3 հակ Քութայիս վար տեսակ 4 1/2 մէճիտիէ հօխան . 2 հակ Քութայիս վեր տեսակ 5 մէճիտիէ հօխան . 2 հակ Խոզանտ միջնակարգ 185 ղրուշի հօխան . 1 հակ Խոզանտ ընտիր տեսակ 215 ղրշ . պատրաստ 230 հակ ։ Առեւտուրը բանուկ լինելու կը [illegible] կը վիճակին Մարսէյլի համար ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

ՇԱՔԱՐ . Շաբթուս Թրիեստէն եկաւ 1800 պարկ , վաճառեցաւ 700 պարկ . պատրաստ 2500 պարկ . գիներն իջան առեւտուրի նուազութեան եւ Թրիեստէի մէջ տիրող թուլութեան պատճառաւ ։

ԽԱՀՈՒԷ . —Եկաւ 190 պարկ . վաճառեցաւ 390 պարկ ։ Պատրաստ 3,200 պարկ ։ Գիները քիչ մը նուազ թոյլ են ։

ԲՐԻՆՁ . —Եկաւ 1,000 պարկ Իտալական եւ 2,060 պարկ Հնդիկ ։ Վաճառեցաւ 1,500 պարկ Իտալական եւ 1,560 Հնդիկ ։ Պատրաստ 2,000 պարկ Իտալական եւ 4,500 Հնդիկ ։ Առեւտուրին բանուկութիւնը կը շարունակէ ։ Իտալականին գիներն ամուր են ։ Հնդիկ տեսակները 1 ղրուշ պակաս գինով կը վաճառուին ։

ՍՓԱՐՄԱՉԵԹ . —Եկաւ 1,000 սնտուկ որ անմիջապէս վաճառեցաւ 7 ղրուշ գինով ։ Հրապարակը բանուկ է եւ հաստատ ։

ՔԱՐԻԻՂ . —Երեք առագաստանաւք 68,600 սնտուկ բերին . վաճառեցաւ 49,000 սնտուկ , որոց 43,000ը փոխանակմամբ եւ 6000ը տեղական սպառման համար , ինչպէս նաեւ 300 [illegible] Պատրաստ 120 000 սնտուկ եւ 4,000 տակառ ։ Առեւտուրը բաւական բանուկ է եւ գիներն ամուր են ։

Ընթացիկ գիներ		Լ. 103
Նոթոր Հոլ տկառով կենդ.		-212
» » պարկով »		-212
» Թրիէստ » »		203—204
» Գլուխ 2-3 բիւկր. (7 0/0 գեղչ)		
50 քիլօկ. 248		Լ. 100
Խահվէ Պրազիլ ընտ. հօխ.		
» » լաւ »	7 50 —	
» » սովորկն »		5 1/2
Սորտէյթ Պէլճիոյ բիւ.	6 3/4—7	
» Ֆրանսայի սնտ.	88—9[illegible]	
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկ. հօխ	10[illegible]—140	
Որդան կարմիր (գըրմըզ), սեւ	23—	
» » գորշ	24	
Պղպեղ սեւ հօխ.	8 3/4	Լ. 104
Կինամոն »	8 8 1/2-	100
Խունկ կենդ.	220—240	»
Մեխակ (գրնփիլ) հօխ.	13—	
Բրինձ Հնդկ. պարկ 80 օխա	124—128	
» Ճէնովա	39 1/2	Փր.
Թէյ սեւ սովոր. հօխա	12—17	Լ. 100
» միջին »	20—44	
» ընտիր »	100—120	
Քարիւղ (կազ)Ամեր. սնտ.	33—34—35	
Սպիրտ (Նշիրա) Անգղ. կենդ.	188—	
	Մէճ. դր.	

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ընթերցողաց խորին ուշադրութեանը կը յանձնարարենք հետեւեալ նամակը ։

. . . Խմբագիր Տէր .

Նուիրական պարտականութիւն մը կատարելու համար բարեբաղդացուցեալ յԱզգային Հիւանդանոց այցելելով ամեն կողմ պտըտիլ և տեսնել աչալուրջ հսկողութեան մը տակ վայելուչ կանոնաւորութիւնք ։ Անկշռելի եղաւ ուրախութիւնս երբ տեսայ առաջին անգամ վարժարանը , ուր մեծ ու պզտիկ երկու հարիւր ուսանողք զաւառաց անկիւններէն որբ և անտէրունջ հասած ու ժողվուած մխիթարութեան յարկին մէջ՝ նիւթապէս և բարոյապէս կը խնամուէին անխտիր . որբ ուսանողաց դէմքերուն վրայ երբէք տխրութեան կամ դժգոհութեան նըշոյլ մ'անգամ չէր նշմարուեր , ամենքը , կ'արծես , բարերար և բընամոր մեծ հօր մը զաւակունքը հաւասար կը փայլէին և կը վայելէին իրենց համար անհնայ պատրաստուած հացն , զգեստն ու դաստիարակութիւնը ։ Կերակրոց մաքրութիւն , զգեստուց լաւութիւն իր պարզութեան հետ , կենաց առողջութեան պահպանութեան համար կատարեալ հոգատարութիւն կը փայլէին յարկերուն ամեն մէկ անկեանց մէջ ։ Հիւանդաց և ծերոց յարկերուն մէջ նոյնպէս անվրէպ կը նշմարուէին ամեն կերպ առողջապահիկ մաքրութիւն , զգուշաւոր խնամք , և աննախանձ դարմաններ ։ Թէ՛ հիւանդք և թէ՛ ծերք՝ դէմքերնուն վրայ գոհութեան ժպիտներ կը կրէին , իսկ շրթանց վրայ անհուն շընորհակալութեան մրմունջներ գիտել կուտային զիրենք հոգացող ընտրեալ անձանց համար ։ Նոյնպէս միւս պատսպարեալ խեղճերը կատարեալ խղճի առաջնորդութեամբ կը հոգացուէին . չկայ զգայուն անհատ մը որ այս բոլոր կանոնաւորութիւնք տեսնելով չը զգածուի և բանիւ ու արդեամբ քաջալերութիւն չը կարդայ Ազգին տան մեծ հոգն ստանձնող պատուարժան Հոգաբարձութեան [illegible] շնորհակալեաց , այլ յաւէտ երախտագիտութեան , արժանի են նոցա անդուլ աշխատութիւնք և անկոտրուստ զոհողութիւնք . զգայուն անհատ մը դոյզն ինչ խորհրդածութեամբ կրնայ մակաբերել թէ վեց հարիւրէ աւելի պատսպարեալք այսպէս գոհ և վայելուչ կերպով խնամելու համար օ'րչափ քաջութիւն և գործունէութիւն պէտք է մանաւանդ անանկ պարագայներու մէջ , ուր չորս կողմէն մեծ ու պզտիկ նպաստներ պահ մը դադրեցան հոն մուտ գտնելէ , պարագայներու մէջ ուր այն ինչ ամբողջ Ազգն յուսահատած կ'երեւնար իւր տունը պաշտպանելէ , Հիւանդանոցի աղգասէր Հոգաբարձութիւնն անպարտելի քաջութեամբ կռուեցաւ դըժուարութեանց դէմ , և վերջապէս յաղթանակ կանգնեց անշուշտ մեծամեծ զոհողութեամբք Ազգին սրբութին մէջ անշիջելի կերպով երախտագիտութիւնը քանդակելով ։

Նպատակս Հոգաբարձութիւնը գովել կամ նորա գործերը չոգոքորթել չէ , այլ մի միայն փափաքս՝ առ այն զգայուն հայութեան ուշադրութիւնն ու քաջալերութիւնն հրաւիրել է , զի Ազգին տան վրայ հոգ չունենալն իր գոյութեան մէջ կասկածելի միալ ըսել է , ինչպէս Առաքեալն "ընտանեաց խնամք չը տանողն հաւատքէն ուրացեալ է " կը քարոզէ ։

Միշտ երախտապարտ թողուցած են զԱզգն անոնք՝ որք իրենց նուիրական պարտուց մէջ ոչ նըպաստ և ոչ քաջալերութիւն խնայած են այդ մխիթարութեան տան , զգալով թէ իրենց սեղանին վրայ Ազգին որբոց բաժինը կայ , որուն կը հային պատսպարեալք իրաւանց աչօք ։

Արդ , Հիւանդանոցի Պատ. Հոգաբարձութեան աննախանձ ջանից շնորհիւ և հսկող պաշտօնէից գործունէութեան տակ տեսած բարեկարգութեանս ի մասին զգայած ուրախութեանս հետ խորին շնորհակալութիւնս հրապարակաւ յայտնել փութալով , խնդրեմ , Տէր , պատուական Մասեացդ միջոցաւ թարգման կանգնիլ բարեհաճիք , երախտապարտ թողլով Ազգս և զիս

Անձնանուէրն

Մ. Ս. Կէւլէւեան

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ
ԽԻՋԱՆՈՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿ.

Խիզանու Ուսումնասիրաց ընկերութիւնս , մինչ մէկ կողմանէ դըժընդակ պարագայներու դէմ մաքառելով կը ջանայ իւր կրթական փսեմ գործն յառաջ տանիլ՝ հետզհետէ նորանոր գիւղական վարժոցներ հիմնելով հայրենի քրդախօս զաւառաց մէջ , ի բարելաւութիւն եղկելի կացութեան թշուառ մեռաղնէից , միւս կողմանէ , որպէս զի իւր հիմնարկութեանց ապագայն ապահովուած լինի , պարտաւոր կը համարի զինքն հասութից նորանոր աղբիւրներ ստեղծել , չը բաւականանալով ընկերաց բաժնեգներէն հաւաքուած հասութով ։ Բստ այսմ երբ Ընկերութիւնս կը մտադրէր հանգանակութեան մը , ձեռնարկել իւր գանձային արդի նեղ վիճակն բարելաւելու մտօք , և ահա ազգային նշանաւոր մանկավարժ Մեծ. Կոստանդին Սպանդարեանց հաճեցաւ մեր տրամադրութեան ներքեւ դնել իւր երկու մանկավարժական աշխատութիւններն , որք են .

Նախակրթական ընթերցարան , որ է առաջին մասն՝ աշխարհագրութեան քաւածեայ ընթացքի մը , և

Մանկական երգարան , երգական յայտնի եղանակներով , յառաջադրեալ վարժութեանց գծագրութիւններով և զանազան մանկական խաղերու պատկերներով , թէ՛ մանկանց թէ՛ աղջկանց համար , որ առաջին մասն կը կազմէ գպրոցական եռաձայն երգարանի մը ։

Ընկերութիւնս , որ փոխանակ լոկ հանգանակութեան մը համար պատուարժան ազգայնոց դիմելու , կը մտադրէր հասուցում մ'ընել նուիրատուութեանց , փոխարինութեան ամենայարմար առարկայ նըկատելով Մեծ . Սպանդարեանցի վերոյիշեալ պատուական գործերն , լաւագոյն համարեց , բաժանորդագրութեամբ ի լոյս ածել սոյն երկու դասական հեղինակութիւններն , որով թէ՛ կրկնակի ծառայած լինել կրթութեան և դաստիարակութեան տարածման փսեմ գործին , և թէ՛ մեր կողմանէ հատուցում մ'ըրած լինել այն պատուարժան անձանց որք պիտի բարեհաճին՝ գնելով բաժանորդագրութեան տոմսակներէն , նիւթապէս և բարոյապէս քաջալերել Ընկերութեանս անխոնջ ջանքերն , և մատուցած լինել այսու դոյզն ինչ ծառայութիւն՝ Հայ մանկտւոյն , թշուառ և անօգնական Հայ մանկտւոյն , դէթ նախնական կրթութիւն մը տալու նուիրական գործին ։

Գալով սոյն երկու հեղինակութեանց , հարկ չեմք զգար ներբողներ յօրինել գովաբանելու համար Սպանդարեանց էֆէնտիի մանկավարժական բարձր տաղանդն և իւր աշխատութեանց արժէքն ։ Արդէն հեղինակին անունն իսկ ամեն երաշխաւորութիւններէ գեր ի վերոյ կրնայ համարուիլ ։ Ուստի կարծեմք իրաւունք ունիմք յուսալու որ Ընկերութեանս սոյն նոր ձեռնարկն գոհութեամբ պիտի ընդունուի Պատ. Ազգայնոց կողմանէ և չը պիտի խնայուի քաջալերութիւն նոյնին յաջողութեանն համար ։

Տոմսակաց գին որոշուած է տասըն դահեկան արծաթ ։ Մէն մի տոմսակի տէր ազատ պիտի լինի վերոյիշեալ հեղինակութիւններէն մին կամ մի. ան ընտրել ։

Ատենադպիր
Պետրոս Զ. Կէօւ-
ճէճեան

Ատենապետ
Վահրամ Յ. Մուր-
տոբեան

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութեան Ընդհ. Ժողովոյ Նիստը պիտի գումարի յառաջիկայ ուրբաթ 24 սեպտ. յՕրթաքէօյ , ի վարժարանն Ընկերութեան ժամը ճիշդ 7 ին ։ Կը խնդրուի աղնուահի ընկերուհիներէն որ իւրեանց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարեն՝ բարեհաճելով ներկայ գտնուիլ սոյն Նստին ։

Ատենադպիր
Վէրժինէ Թորգոմեան

Ատենապետ
Նուարդ Վահանեան

ՕՐԱԿԱՐԳ.

1. Նախորդ Նստի ատենագրութեան ընթերցումն և վաւերացումն ։
2. Ընտրութիւն փոխ-Ատենապետի Ընդհ. Ժողովոյ .
3. Եռամսեայ համարատուութիւն հեղբ. Գործ. Ժողովոյ .
4. Կարգադրութիւն ներկայ տարւոյ հանգանակութեան .
5. Առաջարկութիւնք ընկերուհեաց ։

Ա Զ Դ

Պրինկիպոյի վիճակահանութեան Գ. կարգի տոմսակները քաշուած ու մեր դրամատեղանէն ծախուած ու շահուած թիւերն հետեւեալներն են, զորս մեզ ներկայացնելով շահերնին առնելու կը հրաւիրենք ։

Թիւ 14,921 .	18,134 .	20,135 .	
25,320 .	25,346 .	26,259 .	26,260 .
30,676 .	36,078 .	45,640 .	47,547 .
53,451 .	59,459 .	71,466 .	86,954 .
88,175 .	89,057 .	99,032 .	99,035 .

Յաջորդ Գ. կարգին սեպտեմբեր 20 ին ու Համպուրկի վեցերորդ կարգինը սեպտեմբեր 22 ին պիտի քաշուին և պատրաստ են թէ ամբողջ բաժանորդաց և թէ նորէն ժամանակցիլ ուզողներուն տոմսակները ժամանակին յանձնուելու ։

Ղալաթիոյ Քօմիսիօն խանին դիմացը Թիւ 9
Սեղանաւոր
Գ. Փ. ՉՕԲՕՒՐԵԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ք Ի Ւ Ն Ա Ր Տ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամեն շաբաթ կը մեկնին Լիվերպուլէ և Մէտիթէրանէ մէջ.

Անուանք	Թոնիլ	Անուանք	Թոնիլ
Ալճերիա	3,000	Շեբուրթի	2,000
Ատլաս	3,000	Նուբիա	2,000
Մալթա	3,000	Պալեստին	1,200
Մարաթոն	3,000	Պէրշիըն Քուին	1,200
Բոթնիա	3,000	Օրանիա	7,000
Սամարիա	3,000	Բոլիվիա	5,000
Սարաթոկա	3,000	Սեֆալոնիա	5,000
Սիտոն	3,000	Սէրվիա	7,800
Պալմիրա	3,800	Կալլիա	4,000
Թարիֆա	3,000	Քաթալոնիա	4,700
Տեմերարա	2,500	Սիթիա	4,600
Քեթար	2,500	Պարթիա	4,600
Մորոքքօ	2,500	Բաթաւիա	3 200
Թրինիտատ	2,500		

Տեմերարա շոգենաւը, Պ. Ճօնէս նաւապետի հրամանատարութեամբ, Լիվերպուլէն եկաւ զանազան վաճառքով, եւ անմիջապէս պիտի մեկնի, Զմիւռնիա հանդիպելով Լիվերպուլ վերադառնալու համար ։

Ստորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանբորդ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոստընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար օրինաւոր սակագներով ։

Դիմել առ
ԹՈՄԱՍ Ք. ՃՈԼԻ, Գործակատար.
Թիւ 1 Քիւչիւք Հայիլ փաշա խան Ղալաթիա ։

Տնօրէնք ընկերութեան
ՊԸՐՆՍ ԵՒ ՄԱՔԻՎԸՐ
1, Ռըմֆորտ Սթ. Լիվերբուլ ։

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

Սովերոյ Յանձնաժողովին առաջարկութեամբ Տօքթ. Տ. Ս. Յակոբեանի գրած համառօտ Առողջապահութիւնն, որոյ վրայ յրագրոյս մէջ տեղեկութիւն տրուած է ժամանակին, կը գտնուի բոլոր գրավաճառացքով ի գին 1 ղրուշ ։

Ի Լ Ա Ն

Պէյգօղ տապաղխանէսի իչուն մահֆուզ նումունէսինէ վէ շուրուտ մուֆասսալասընա թէվֆիգըն միւպայեա օլունաճագ 15,000 ատէտ խաշ Թուզլու Հօճա պէյ Ռուսիա խաշ թիւճճարը պէհէր գըյէյի ճէսիմի 7 4/40 ղրուշա օլարագ Թալիպի ծուհուր էտէրէք, միւզայետէ տեղեկութեամբ Թէմմուզ իղինին 22նճի չարշէնպէ կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաըլ իճրաօլունաճաղ գարարը գաթիսի վէրիլէճէյինտէն, իթալէյի թալիպ օլանլարըն վէ 23 բէնշէնպէ կիւնի նիզամէ պէյ թէնզիլինէ բաղլըլ պուլունանլարըն հարպիէ նեզարէթի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կելմէլէրի ։

18 Եուլ 98

ՔԻՆԱ ՔԱԼԻՊԼԷԱԹԱ

Մէտարեքէտան Քոմանտարէ-Լուճինա Բէզդիքէտան Քընաթըմայ Հին

ԱԶԴՈՒ ԵՒ ԽԻՍՏ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԸՄՊԵԼԻՔ

Տենդէ, արեան նուազումէ, եւ ջիղերու տկարութենէ պատճառեալ ամեն կարգի հիւանդութեանց

ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԵՂ

Ախորժակ բացող, երեսին գոյնը, եւ զօրութեան կարողութիւնը կենդանացնող, շարժման թեթեւութիւն եւ մտքի արթնութիւն տուող ԱՆՀԱՄԵՄԱՏ ՈԳԵԽՈՐԻՉ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ։

Մթերանոց, ի Կալաթա Ամերիկեան դեղարան, Մէհմէտ-Ալի փաշա խան ։ Պոլսոյ կողմն ալ կամուրջին դէմ Պ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց եւ Պահճէ գաբու Գասպարեան մթերանոցներուն մէջ ։

Բարեհամբաւ բժիշկ Տօքթոր Հինքիարպէյէնտեան որ մինչեւ ցարդ ամառնային ամիսները Բէօյիւքտէրէ կը բնակէր, դէպի աշուն, յառաջ քան քաղաք դառնալը, հիւանդներ պիտի ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը, կէս օրէն յետոյ իրեն ներկայացող հիւանդները նայելու ։

(sic, printed:) Բարեհամբաւ բժիշկ Տօքթոր Հինքիարպէյէնտեան որ մինչեւ ցարդ իւր տանը ասորութիւն ունէր միայն իւր տանը ընդունիլ հիւանդները կը ծանուցանէ հասարակութեան որ այժմ վերոյիշեալ Ամերիկեան դեղարանն ալ պիտի այցելէ ամեն երեքշաբթի հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը կէս օրէն յետոյ իրեն ներկայացող հիւանդները նայելու ։

ՄԱՐԳԱՐ Վ. ՊԷՑԼԻԿՃԵԱՆ

Ա Զ Դ

Արնաւուտ քէօյի մէջ երկու տունք կան ծախու, վերաբերեալ Տ. Ժ. եւ Ն. Վուլոյ եղբարց ։

Ով որ այս տուներէն մին կամ երկուքն ալ գնել ուզէ, պէտք է դիմէ նոյն գիւղն առ Տ. Թէոդոր Քացիկայ եւ անոր հետ խօսի ։ 24—9

ՕՐԱՑՈՅՑ

1883 ՏԱՐՒՈՅ

ՍԵՊՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. Փրկիչ Ազգային Հիւանդանոցի
Գին ՄԷԿ դահեկան
Տպագրութիւն Արամեան

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով, նաեւ Ազգային Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ Նոր խան Թիւ 49 ։

ԱՅԵՐԻ ՎԻԿՕՐԸ եղական դարման է հերաց ամեն տեսակ դժուարութեանց և սոյն պատրաստն հա... ր ծախուած ու... իշ բաղադրութիւններէ առաւել գոհ կընէ գործածողները ։ Մանաւանդ ի գական սեւի գործածութեանը համար անհրաժեշտ է այս, քանզի կառատացնէ ու մետաքսանման փայլուն և կակուղ կընէ գլխու կարծր մազը։ Որն է պատճառ ու Նախկին նորոգ ... կին գոյնին կը վերադարձնէ. առ հասատատ մազը կը վերահաստատէ, թափածին տեղ նոր մազ կը բուսցնէ եթէ արմատը փճացած չէ (քանզի բնութեան մէջ ոչինչ կարող է մազ բուսցնել երբ արմատը փտած է), գլխուն ճերմակ թեփը շուտով կանհետացնէ ։ Միով բանիւ բնական ու փայլուն մազի առատութեամբ գլխոյն զարդարու եւ գործածողը խիստ վայելչագեղ կերպարանք մը կստանայ ։ Մայրաքաղաքիս մէջ և այլ տեղեր բազմաթիւ գործածողք այսպէս կը վկայեն ։ Անուշահոտ ջուր մ'է, չէ կանաչ թուղթի մէջ ամփոփեալ է. դեղավաճառք և այլ շատեր կը ծախեն ։ Այերի Վիկօրը հարցնել պէտք է։ Գլխաւոր տեղին է Մինասեանի Ամերիկեան վաճառատունը ի Ղալաթիա կոստանդնուպօլսոյ ։

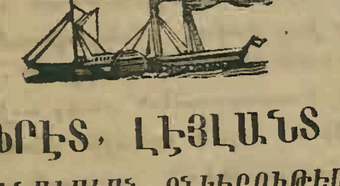

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ կանոնաւորապէս կը մեկնին Լիվերպուլէ և Արեւելեան մէջ.

Անուանք	Թոնիլ	Անուանք	Թոնիլ
Ալճերեան	2,500	Ֆլավեան	3,700
Ալզասեան	2,500	Ֆլորեան	3,700
Անտալուզեան	2,500	Ֆլավիեան	3,700
Աբիսինեան	2,500	Իպերեան	5,500
Արաբեան	3,700	Իլլիրեան	5,500
Պավարեան	6,000	Իտալեան	5,500
Պուլկարեան	6,000	Լէոպեան	2,200
Քասթիլեան	800	Լէվանթեան	2,500
Սայփրեան	2,000	Լէօպան	800
Տագոս	700	Օբորթօ	700
Էճիփշըն	3,700	Պէրպերեան	3,800
Ֆլորեան	3,700	Վալենսեան	6,800
Ֆլորնսեան	3,700	Վէնէթեան	6,800

Էճիփշըն շոգենաւը, Ճէյմսըն նաւապետի հրամանատարութեամբ, Պանտըրմայէն կը սպասուի ամսոյս 27 ին, եւ ուղղակի Լիվերպուլ պիտի երթայ յառաջիկայ շաբթու մէջ ։

Շաբաթական շոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերպուլի եւ Պոստընի միջեւ, եւ ստորագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆՏԷՆ Գործակալ Թիւ 34, 35, 36, Նէնի Միւէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերպուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլլըրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ եւ ընկ.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՀԱՄԱՌՕՏ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԼՏՍ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Տետր Բ.

Միացեալ Ընկերութեանց Տնօրէն ժողովոյ Ատենապետ Տ. Գ. Աղլանեան հրատարակած է իւր Համառօտ բնագիտութեան Բ. հատորն, որ կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 5 ղրուշ ։

ԳԻՏԵԼԻՔ ՈՒ ԳԱՐՏԻՔ ՏՂՈՑ

Յօրինեաց Պ. Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ
Բ. Տպագրութիւն

Պ. Մամուրեանի այս գործին առաջին տպագրութիւնն սպառած լինելով, երկրորդ տպագրութիւնն այժմ հրատարակուած է Զարդարեան տպարանէն և կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով ։

Տղայոց համար ընթերցանութեան պատուական դասագիրք մ'է այս, լիովին արժանի այն պատուոյ ընդունելութեան՝ զոր արդէն գտած է ազգային վարժարանաց մէջ ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Դ Ե Ղ Ա Ր Ա Ն

Պ. ԵՒ Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան և դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլալնիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց և բոլոր հասարակութեան ։ Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար դեղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ Ենի-ճամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցէն զատ՝ նոյնպէս Կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարք» անուամբ դեղարան և մթերանոց (տէբօզիթօ) մըն ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Գերմանիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով շինուած, և ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին և աժան գնով ... Ռուսիոյ զատ ... բռնեաք և ուրիշ ըմպելիք միշտ զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ, բռնեաք և ուրիշ ըմպելիք միշտ զան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ, բռնեաք և ուրիշ ըմպելիք միշտ զան տեսակ գինի ... ամեն տեսակ գործիքներ ։ Եկած դեղակը գտնուին, ինչպէս նաև ամեն տեսակ գործիքներ ։ Եկած դեղագիրք խիկոյն թարմ դեղերով, աժան գնով և մեծ խնամով կը պատրաստուին ։ Այսնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն ։

Դարձեալ հռչակաւոր բժիշկ Մեծ. Տօքթ. Արապեանն ալ որ իւր ճարտարութեամբը շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղած է, ամեն կիրակի օր ժամը 4 էն մինչև 8 իրեն ներկայացող հիւանդները պիտի բարեհաճի ձրի նայելու. դարձեալ միւս օրերն ալ առաւօտեան ժամը 5էն մինչեւ 8 մեր դեղարանը գտնուիլը յարգոյ հասարակութեան իմաց կուտանք ։

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE
Insurance company

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

Լոնտրայի և Էտինպուրկի ապահովութեան ընկերութիւն Անգլ. Լիր.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	2,000,000
Վճարեալ դրամգլուխ 500,000	
Պահեստի դրամ հըրդեհի ճիւղէն գոյացեալ	1,218,495–1,718,495
1881ին զուտ հասոյթը	1,024,460

NORTHERN
Assurance company

ՆՕՐԹՀԸՐՆ

Լոնտրայի և Էպերտինի ապահովութեան ընկերութիւն Անգլ. Լիր.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	3,000,000
Վճարեալ դրամգլուխ 150,000	
Պահեստի դրամ հըրդեհի ճիւղէն գոյացեալ	380,000–530,000
Զուտ հասոյթ 1875ի	351 000

Ստորագրեալք իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց և այս քաղաքիս ընդհանուր հասարակութեան կը ծանուցանեն թէ իրենք վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանեն։

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաշխուին երկու ընկերութեանց մէջ համեմատական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան ... ունենալով՝ Ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութեանց ... նողներու իւքզինք ներկայացնել ։

Գրեթէ ամեն կարգի փոփոխական ապահովութիւնք կրնան ընդունուիլ, ի Բերայի, Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները, գիւղերն ու գաւառները ։

MARITIME
Insurance Cie limited of Liverpool
Capital Lt. 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ
Ծովային ապահովութեան ընկերութիւն
Դրամագլուխ 500,000 Անգլ. Լիրա

Ստորագրեալք, շոգենաւերը, առագաստանաւերն և անոնց մէջի վաճառներն ու կարասիները խիստ օգտակար պայմաններով ապահովելու իշխանութեամբ օժտուած են ընկերութեան կողմէ ։

Գիներուն և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնել ուզողք պէտք է դիմեն Ղալաթիա Քօմիսիօն խանի անկիւնը՝ երկաթէ կամուրջին վրայ նայող սենեակն ։

և Տնօրէն ամեն գործառնութեանց
ՓՌՕՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

Գործակատար յիշեալ Ընկերութեան
ՃՕՀՆ ՌՕՒ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ 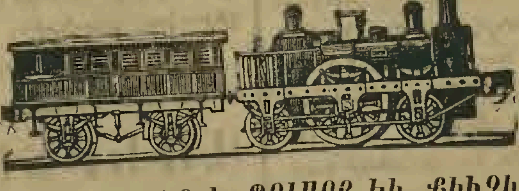 ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ 1 Հոկտ. (Ն. Տ.) 1882, մինչեւ նոր տնօրէնութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ — Առաւօտ (4–20), Իրիկուն (22–36); ժ. վ.

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	4	6	2	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36
Կ. Պոլիս . . . Երթ	5 12	6 51	7 15	7 46	8 16	8 48	9 14	10 11	11	11 55	2 18	3 29	4 9	4 38	5 28	5 58	6 26	6 53
Գում-գաբու	5 22	7	7 27	7 56	8 26	8 58	9 24	10 21	11 10	12 5	2 28	3 39	4 19	4 48	5 38	6 8	6 36	7 3
Ենի-գաբու	5 26			8	8 30		9 28	10 26	11 14	12 9	2 33	3 44	4 24	4 53	5 43	6 12	6 41	7 8
Սամաթիա	5 32			8 7	8 36		9 34	10 33	11 20	12 15	2 40	3 50	4 31	4 58	5 49	6 17	6 48	7 15
Եէտի-գուլէ	5 37	7 10	7 41	8 11	8 38	9 8	9 37	10 38	11 25	12 18	2 45	3 55	4 34	5 3	5 54	6 20	6 53	7 22
Մաքրիգիւղ	5 50	7 20	8	8 23		9 21		10 52	11 39		2 56	4 8		5 16	6 7		7 6	7 33
Այ-Ստեֆանոս	6 2		8 14	8 33		9 31		11 2	11 51			4 19		5 26	6 18		7 18	
Ֆլօրիա	6 12								12 1									
Քիւչիւք-Չեքմէճէ . . . Ժամանում	6 14		8 25						12 3								7 30	

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ — Առաւօտ (3–19), Իրիկուն (21–1); ժ. վ.

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	1
Քիւչիւք-Չեքմէճէ . . . Երթ		6 35		7 35							1 39							6 38
Այ-Ստեֆանոս		6 45		7 46		8 42		9 45	11 25		1 50		4 39		5 32		6 26	6 51
Մաքրիգիւղ	6 3	6 58	7 28	7 58		8 54		9 57	11 37		2 3	3 8	4 51		5 42		6 39	7 5
Եէտի-գուլէ	6 16	7 11	7 41	8 11	8 45	9 7	9 44	10 10	11 50	1 19	2 17	3 21	5 4	5 20	5 55	6 27	6 52	7 26
Սամաթիա	6 21	7 16	7 46	8 15	8 48	9 12	9 47		11 55	1 24		3 26		5 25	5 58			
Ենի-գաբու	6 27	7 23	7 52	8 22	8 54	9 18	9 53		12 4	1 30		3 33		5 32	6 4			
Գում-գաբու	6 32	7 28	7 57	8 27	8 59	9 23	9 58	10 20	12 6	1 35	2 27	3 38	5 13	5 37	6 9	6 37	7 2	7 40
Կ. Պոլիս . . . Ժամանում	6 40	7 36	8 5	8 35	9 7	9 31	10 6	10 28	12 44	1 43	2 35	3 46	5 21	5 45	6 17	6 45	7 10	7 50

Դ Ր Ա Մ Ա Կ Ա Ն

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱ

Ղալաթիա 21 սեպտ.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա 3 ամիս, ղրշ 109 առ	Անգլ. լիր	
Փարիզ 3 » Ֆր. 23,71 1/2 առ	Օսմ. լիր	

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմ. Քօնս. գոցուեցաւ	14,27	
» բացուեցաւ	14.19	
» կէս օրին	14.19	
Եգիպտ. միաց. բաց. ոսկի	78,	
» կէս օր	77.25	
	Անգլ. լիր	
Ստամպօլ թէնկրալ 6 0/0	5 16	
» Օթօման	4 5	
Կ. Պոլսոյ Պանքան	9,	
Քրէտի ժէնէրալ 6 0/0 Օսմ. լիր	7,	
Փոխ. 1863 (Մուքթոն) 6 0/0 Ֆր.	—	
» 1865 » 6 0/0	80,	
» 1869 (Քրեդար) 6 0/0	72,	
» 1872 (Պօն տիւ թրէզոր)	25,	
» 1873 (Քրեդար) 6 0/0	65,	
Թուրքիոյ երկաթուղի	60,	
Լաւրիոնուն	գ. կա. 186,	
Թրամուայ	(գ. կ.) Օսմ. լիր 345,	
Լուսաւոր կազ	» 1085	
Հէճվոլէսքի	55	
Տէքօր		

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
(Օսմ. ոսկին 100 ղրշէն) Ղրշ.

Անգլիական ոսկի	109 36	
Ֆրանսական »	87 32	
Լոյ	90	
Իրմեց	81 15	
Հասարակ թուղթ (գարբք)	913	
» արծաթ (Նոր)	90 30	
Ճէճիտիէի տարբերութիւն	107 37	
Լեցնոց	124 20	
Խնձնոց	208	
Մէթալիք	204	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Լոնտրա 2 հոկտ

Անգլ. Քօնս.	100 9/16
Օսմ. »	13 5/16
Փոխ. 1865	13 5/16
» 1869	14 1/4
» 1871	75 1/4
» 1872	26
» 1873	13 3/8
» 1877	88 1/4
Պանք Օթօման	22 1/4
Ռուս. փոխ. 73ի	84 3/8
Եգիպտ. միացեալ	70 5/8
» արտօնաւոր	72 1/8
Տայրա Սանիէ	72
Փոխ. Դօմէյն	92
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	—

Փարիզ 2 հոկտ.

Գաղղ. Քօնս. 3 0/0	116.30
» » 5 0/0	81,70
Օսմ. Քօնս.	13,50
Փոխ. 1865 Ֆր.	85
» 1869	73,
» 1873	67,
Օսմ. Երկաթուղի	67,50
Պանք Օթօման գ. կ.	808.75
Քրէտի Լիոնէ գ. կ.	645,
Ռուս. փոխ. 5 0/0 (1877)	89 1/2
» » Արեւելեան	—
Իտալ. Քօնս.	89,40
Եգիպտ. միացեալ	359,37 1/2
Փոխանակագիր Լոնտ. վրայ	25,28

Վիեննա 2 հոկտ

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	119.25
Թուրքիոյ երկաթուղի	29,